

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

APJUNGĖS

AMERIKA, LDS ORGANĀ DARBININKĀ IR LIETUVIŲ ŽINIAS

680 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK

Copyright

XXXIX. Nr. 61

Redakcija: GLENMORE 5-7281

PENKTADIENIS (FRIDAY) RUGPIŪCIO - AUG. 27 D., 1954 M.

Administracija: GLENMORE 5-7068

10 CENTŲ

Vlikas apie Bonną

Vlikas rugpiūčio 11-13 posėdyje apie Lietuvos atstovavimo reikalus Bonnoje priėmė ir Eltos Informacijų Nr. 22 paskelbė tokią rezoliuciją:

"Vlikas išsklaidė VT pirmininko ir URT valdytojų pranešimus apie padėtį ryšium su Lietuvos atstovavimu ir apie jų 1954 m. rugpiūčio 9 d. atsilankymą atitinkamoje įstaigoje, ėmė dėmesį, kad Lietuvos diplomatiniai santykiai atkurti Vlikas ėmėsi iniciatyvos įteikdama vokiečiam jau 1950 gruodžio 5 d. memorandumą. Nuo tada Vlikas visą laiką per URT palaikė ryšius su atitinkamomis oficialiomis įstaigomis. Ponas Lozoraitis, jo paties teigimu, ten prisistatė tik 1952 m. Per pastaruosius metus Vlikas dėjo visas pastangas susitarti su Lietuvos diplomatais atstovo skyrimo reikalu, tačiau susitarimo dėl visiemis žinomų priežasčių nepavyko pasiekti.

Šios padėties akivaizdoje 1953 rugsėjo 1 d. posėdyje Vlikas nutarė pavesti UT skirti atstovą. Apie šį nutarimą painformuotas p. Lozoraitis, pakartodamas savo nusistatymą, griežtai atsakė, jog jis nesutinka, kad dėl atstovo skyrimo būtų Vliko ir p. Lozoraitio tariamasi. 1954 m. kovo 19 d. laišku p. Lozoraitis pranešė, jog jis yra pristatęs atstovautį Dr. Gerutį.

URT valdytoji lankantis atitinkamoje įstaigoje, 1954 m. kovo 31 d. paaiškėjo, kad ten apie p. Geručio pristatymą atstovu nieko nežinoma. Iš Lozoraitio 1954. VIII. 9 padaryto komunikato aiškėja, kad jis p. Gerutį pristatė atstovauti tik 1954 m. liepos 19 d. Dr. Karvelio gi oficialus pristatymas Vliko Delegatui, su teise atstovauti Lietuvos valstybei, įvyko 1954 m. gegužės 4 d. Dėl šio pristatymo p. Lozoraitis yra daręs intervencijų. Šių p. Lozoraitio veiksmų pasėkoje susidarė padėtis, kad šalia Vliko Delegato p. Gerutis atstovauja p. Lozoraitis. VT p. kui ir URT v-jui 1954 m. rugp. 9 d. buvo pareiškta, kad Lietuvos atstovu galėtų būti pripažintas tas asmuo, dėl kurio būtų raštiškas Vliko ir Lietuvos diplomatų susitarimas.

Vlikas, didžiai apgailėstaudamas susidariusią padėtį, kuri yra p. Lozoraitio intervencijų pasėka, konstatuoja, kad yra pakenkta Lietuvos reikalui ir vidaus nesutarimai išnešti iš savo kiemo. Visa tai turėdama galvoje, Vlikas nutaria įpareigoti Vliko p-ką ir VT daryti visus žygius Lietuvos atstovavimui sutvarkyti."

Pastaba. Iš Vliko pranešimo plaukia ta pati išvada, kurią buvom padarę iš Lozoraitio komunikato spaudai: nei man, nei tau; Vokietijos valdžios organai atidėjo diplomatinių ar konsularinių teisių pripažinimo reikalą tiek Vliko delegatui, tiek Lozoraitio ryšiniui.

SKRAIDANČIOS LĖKŠTĖS

Šiom dienom buvo pastebėtos vakarų Vokietijoje viršum Rastato; jas matė apie 20 asmenų 10 val. vak. Vakarų pietų Vokietijoje paskutiniu laiku jos pastebimos ne pirmą sykį. Aviacijos radaras jų neapčiuopė. Buvusios labai aukštai.

Brazilijos prezidentas Vargas nusizudė

Prezidentą Vargą nuvertė generolai. Paliktam laiške kaltina tarptaut. kapitalą

Brazilijos prezidentas Getulio Dornelles Vargas rugpiūčio 24 nusišovė. Pareigas perėmė viceprezidentas Joao Cafe Filho. Sostinėje Vargo šalininkai sukėlė demonstracijas prieš jo priešus. Išimaisius komunistam demonstracijos pakrypo ir prieš Amerikos atstovybę bei konsulatą, kurie buvo apmėtyti akmenimis. Priežastis? Prieš prezidentą sukilo aviacijos karininkai, paskui prisidėjo armijos 58 generolai ir reikalavo atsistatydinti. Proga tokiam reikalavimui davė prieš kurį laiką surengtas atentatas prieš laikraščio "Tribuna da Imprensa"

leidėją, kuris visą laiką varė akciją prieš Vargą. Atentatas nenusisekė, bet jo metu žuvo aviacijos majoras A. Vaz. Pėdsakai atvedė, kad atentatas kilo iš prezidento sargybinių tarpo. Tai buvo viešoji priekabė pasisakyti prieš Vargą aviacijos generolam, kuriems vadovavo gen. E. Gomes. Pats Gomes yra sykiu ir Tautinės Demokratinės Unijos garbės pirmininkas ir du kartu konkuravo su Vargu rinkimuose

į prezidentus. Jie ir nutarė, kad Vargas turi pasitraukti. Prezidentas ilgai priešinosi karininkų spaudimui, kol jį išdavė ir armija, pereinama į aviacijos pusę.

Pietų Amerikoje yra įprastinis dalykas revoliucijos ir generolų valdžia. Ir Vargas, kuris nusizudė jau 71 metų, atėjo į valdžią per revoliuciją. Kai 1929 buvo ūkinė krizė ir nuotaikos prieš vyriausybę pribrendusios, Vargas su savo sudaryta koubojų armija patraukė į sostinę. 1930 jis pėmė valdžią, pakeitė konstituciją ir 1936 buvo prezidentu jau išrinktas. Bet netrukus pakeitė ir tą konstituciją ir virto diktatorium. Buvo diktatorių laikai. Tačiau Vargas buvo

priešingas ir fašizmui ir komunistams. Karo metu kovojo Amerikos pusėje. Po karo sugrąžino demokratinius rinkimus, tačiau 1945 buvo nuverstas, bet 1950 vėl buvo išrinktas.

Tai buvo žmogus, kuris aštriai kovojo dėl valdžios, mokėjo pralaimėti ir vėl atsigaivinti.

Politikoje Vargas siekė krašto ūkinio savarankiškumo ir stengėsi išlaisvinti nuo svetimo kapitalo išnaudojimo, mėgindamas pakelti krašto pramonę. Rėmėsi (kaip ir dera jo pavardės žmogui) daugiau neturtingaisiais. Dėl to jų tarpe buvo populiarus. Juos prisiminė ir paliktame pomirtiniame laiške, apgailėstaudamas: "ne visa galėjau duoti vargšams, ką norėjau jiems duoti." "Times" pastebi, kad būdamas antikomunistas, paskutiniu laiku jis

GEN. ED. GOMES, nacionalistų demokratų partijos lyderis, priešvertis nusišovė Brazilijos prez. Getulio Vargas.

Kruvinos laidotuvės

Brazilijos prezidento Vargo laidotuvėse vėl buvo demonstracijos prieš aviaciją, kuri laikoma tiesioginiu Vargo mirties kaltininku. Vienas aviatorius vėl buvo nušautas, 43 žmonės sužeisti. Amerikos atstovybė nuo naujų minios pasikėsinių saugojo tankai.

Naujas Brazilijos prezidentas Joao Cafe Filho buvo Vargo priešas ir jo ištremtas. Paskui juodu susitaikė, ir Cafe buvo išrinktas į viceprezidentus. Naujoje Cafe vyriausybėje jau dalyvauja ir gen. Gomes, kuris vadovavo sąmokslui prieš Vargą.

Streikas New Yorke?

New Yorke uostam gresia nuo penktadienio streikas. Jį žadėjo AFL uostų darbininkai. Priežastis — jie sako esą diskriminuojami kitos unijos "Independent International Longshoremen's Association" naudai. Gegužės 26 buvo rinkimai, katra unija turi atstovauti New Yorke uosto darbininkams. Senoji unija AFL laimėjo, bet dar per 600 balsų naujosios unijos naudai lig šiol neišaiškinti. Tautinė Darbo Įstaiiga turi klausimą galutinai išaiškinti ir išspręsti. AFL skelbia, kad įstaiiga remia ILA, ir prie šitą šališkumą skelbiamas streikas.

Amerikos laivynas Pacific gins nuo komunistų ne tik Formozą, bet ir kitas salas, kurios priklauso nac. Kinijai.

PREZ. D. EISENHOWERIS, išvykęs atostogų į Denver, Col., pasirašo komunistų partijos kontrolės įstatymą.

Europos laivas liko be vairo

Bonnoje po nepavykusios Briuselio konferencijos kancleris Adenaueris visą atsakomybę už Europos armiją suveda Prancūzijai. Antroji koalicijos partija FDP reikalauja skubių darybų su Amerika ir Anglija, kad Vokietija būtų priimta tiesiog į Nato. Socialdemokratų lyderis Ollenhaueris pasisakė, kad Amerika ir Anglija neturėtų priešintis tartis dėl Vokietijos likimo su Sovietų Sąjunga.

Valstybės sekret. Dulles pareiškė nenustojęs vilties, kad Prancūzija sutartį patvirtins. Ką Amerika darys, jei Prancūzija atmes, atsiskakė pasakyti.

Sovietų atstovas Višinskis, vykdamas į JT, nepaprastai ilgai sutruko Paryžiuje prieš pat Briuselio konferenciją. Spėjama, kad jis ejo su pasiūlymais Prancūzijai.

Prekyba su komunistais lengvinama

Harold Stassen, pagalbos užsieniui valdytojas, pranešė, kad prekyba su komunistiniais kraštais palaisvinama. Iš 297 draudžiamų išvežti į komunistinius kraštus prekių Amerika išb. aukusi dabar 80.

Stassenas mėgino aiškinti, kokia bus nauda vakarieniems

sąjungininkam iš tų santykių švelninimo, bet nutylėjo, kad po tais aiškinimais slepiasi Amerikos kapitaliacija prieš Anglijos reikalavimą prekiauti su komunistais.

Prancūzijos parlamentas šeštadienį pradeda svarstyti Europos saugumo bendruomenės sutartį. Mendes - France vyriausybė betgi nesūlys parlamentui ją tvirtinti. Ką galvoja pats Mendes-France, jis nepasako.

Liepė Korejos karą pralaimėti

Senato vidaus saugumo komisija rugpiūčio 25 apklausinėjo atsargos gen. George E. Stratemayer, kuris buvo aviacijos viršininkas Korejoje McArthur laikais, o dabar gyvena privačiai. Viešame apklausinėjime generolas kaltino valstybės departamentą ir politikus, kad jie sukliudė laimėti Korejos karą. "Iš mūsų reikalavo — kalbėjo jis, — kad mes karą pralaimėtume... Valstybės departamento ir kitos intervencijos kliudė jį laimėti." Rankos buvo surištos MacArthuro ir kitų. MacArthuro atleidimą jis pavadino nusikaltimu, kuris palaužė kariuomenės dvasią.

Panašiai anksčiau liudijo ir buvęs karinių pajėgų viršininkas gen. Clarkas.

Izraelis pagrobė Libanono laivą, įplaukusį į Izraelio vandenį.

BOLŠEVIKŲ išprievartauta vengrė moteris, už uždangos, liudija Kongreso komisijai, kuri apklausinėja, kaip Vengrijoje bolševikai siautėjo. Priesaiką priima atstovas A. Bentley.

Liudininkė iš po uždangos kalba

Kersteno komisija rugpiūčio 24 apklausinėjo vieną austrę, vardu Mrs X, kuri atsakinėjo iš už uždangos. Ji papasakojo, kaip ji pergyveno sovietų atėjimą 1944 kaime, kur ji buvo su savo vyru, tėvais, dviem tarnaitėmis ir žydėlkaite, slėpta nuo nacių. Ji papasakojo, kaip septyni bolševikų kareiviai, atėję į jų namus, visus uždarė į virtuvę, o ją visai septyni išprievartavo, paskui privertė jos vyrą groti armonikėle, o

jos motiną ir tarnaites šokti. Kitą dieną atėję tie patys tris kartus ją išprievartavo, o namus apiplėšė. Tada jos visa šeima pasislėpė miške.

Kai kongresmanas Bentley paklausė, ar jos baisūs pergyvenimai nebuvo tik išimtis visoje dalykų eigoje, ji atsakė: "Visai ne; tai buvo taisyklė." O jos vyras, klausiamas to pat, pareiškė: "Sutikti jauną merginą neišprievartauta buvo didelė retenybė."

OLANDIJOS LEKTUVAS

su 21 keleiviu rugpiūčio 23 laimingai perskridęs Atlantą, 16 mylių nuo Olandijos krantų nukrito, ir visi keleiviai žuvo.

KETURI ĮSTATYMAI PRIEŠ KOMUNISTUS

Ar įstatymas daugiau patarnaus kovai su komunistu, ar taikai tarp demokratų ir respublikonų?

svarbesni keturi. Pirmuoju — paskelbiama, kad kom. partija laikoma įrankiu sąmokslui nuversti JAV valdžią. Antruoju — kom. partijai ir jos papėdininkams paneigiamas teisės ir privilegijos, kurios priklauso legaliomis organizacijom. (Tarp tokių teisių spaudoje minimos: statyti savo kandidatus rinkimuose, stoti teisme, bankuose turėti sąskaitas...)

Trečiuoju — kas sąmoningai ir žinodamas lieka ar tampa nariu kom. partijos ar į ją panašių organizacijų, siekiančių smurtu nuversti Amerikos vyriausybę, pagal 1950 m. vidaus saugumo įstatymą nelaukiamas gauti federalinės ar apsaugos įstaiigos darba ir pasą.

Penktuoju — Darbo unijos ar biznio įmonės, kurios bus rastos infiltruotos komunistu, netenka savo legalios padėties santykiuose su Tautine Darbo Įstaiiga. Infiltruotos laikomos tokios, kuriom vadovauja asmuo ar asmenys, dirbą ar per pastaruosius trejus metus dirbę tarptautiniam komunistui ar kurio hūdu komunizmas rėmusios.

Įstatymas partijos formaliai neuždraudė. Kongresas nusileido vyriausybei, kuri aiškino, kad uždraudimas padidins komunistų propagandą

Visas tas reikalas yra nesusipratimas

Martin Dies apie tuos laikus, kai komunistai naudojo Balt. Rūmų globa

PIRMI NESUSIPRATIMAI SU BALTAISIAMS RŪMAIS

Tik pradėjęs komiteto darbą ir nukreipęs akis į darbininkų unijos, Martin Dies gavo tuojau iš Astovų Rūmų pirmą raštą. Tai buvo įspėjimas, kad būtų didelis nesusipratimas ieškoti priešamerikinių veiklos tokiose organizacijose kaip CIO, tik dėl to, kad jose yra komunistų.

Įspėjo Astovų Rūmų pirmininkas, bet paskui Dies patyrė, kad tai buvo padaryta Baltųjų Rūmų iniciatyva.

Nepaisydamas įspėjimo, Dies ryžosi patikrinti komunistų veiklą, ar ji nėra nukreipta prieš Ameriką, kaip tik CIO. Jo pirmas žygis buvo pasikalbėti su John L. Lewis ir jo juriskonsultu Lee Pressman. Dies pareiškė jiems, kad CIO yra įsifiltravę komunistai, ir kai kurios unijos yra visiškai jų valdomos. „Prašiau — sakio Dies — Lewis beįtraukti darbiauti, kad galėtume organizaciją išvalyti“. Lewis supyko ir atkirto, kad komunistai turį teisę būti unijose kaip ir kiti. Žodis po žodžio, ir Lewis pareiškė: „CIO nereikalinga nei jūsų nei kito kongresmano, kuris pasakytų, kaip mes turime tvarkyti savo organizaciją.“

Dies atsisveikino ir pradėjo apklausinėjimą CIO savo galva.

Buvo 1938 rugpjūčio 8-10, kai

jam paskambino iš Baltųjų Rūmų.

Prašė ateiti. Nuvyko. Rado ten jau sen. Sheppard, kuris anksčiau buvo kalbėjęs su prezidentu. Prezidentas kreipėsi tada į Sheppardą: „Senatoriau, kaip darysim su Martinu (Dies)?“ Senatorius nesuprato ir paklausė: „Ka turite galvoje?“ Prezidentas atsakė: „Juk žinote, kad visas tas reikalas su komunistų tardymu yra rimtas nesusipratimas. Mr. Lewis yra labai sujaudintas. Tik ką jis skambino man telefonu. Labai labai sujaudintas. Jei Martinas būtinai norės tikrinti komunistus, kurie yra CIO, nustatys priešingai CIO, kuri pakenks demokratų partijai, nes mes turime daugely vietų atsiremti CIO.“

Paaškęs, kad prezidentas nenori komunizmo tardymo. Prezidentas norėjo Dies veiklą nukreipti prieš nacizmą, kurį jis laikė antiamerikine veikla. To iš Dies (kalbėjo prezidentas) visi norėjo, kai jis ėmėsi vadovauti komitetui. Niekas netikėjo, kad priešamerikinė veikla liečia komunistus. Jie nematė, kad komunistas būtų pavojingas Jungtinių Valstybėm.

Dies komitetas, kuriame buvo penki demokratai ir du respublikonai, tardė toliau. Jis rado, kad

CIO egzektuvyvo pusė narių buvo komunistų sąrašuose ir kad 12 tarptautinių unijų komunistų buvo visiškai kontroliuojamos, o 9 kitos tarp savo narių turėjo komunistų.

Tokios organizacijos kaip American League for Peace, American Labor Party buvo komunistų žinioje. Bendras

McCarthy nėra pirmasis, kuris ėmėsi kovos prieš komunizmą Amerikoje. 1938 Atstovų Rūmai sudarė komitetą kovai su priešamerikine veikla. Komiteto mintį pasiūlė kongresmanas Martin Dies, demokratas iš Texas, tad jį išrinko ir to komiteto pirmininku. Tose pareigose Dies išbuvo iki 1945. Paskui dėl nesveikatos iš Kongreso pasitraukė iki 1953.

Zurnalas „U. S. News and World Report“ paskelbė su juo pasikalbėjimą, kaip anuo metu komunistai stengėsi įsifiltruoti į Amerikos gyvenimą, kas juos lėmė ir kaip jie kovojo prieš tuos, kurie jų veikimą ėmė kelti viešumon. Čia tenkinamės jo liudijimų dalies santrauka.

skaičius žmonių, kurie buvo kom. kontroliuojamose organizacijose, buvo 7-8 milijonai.

Kai komiteto tardymai garšėjo viešumoje, prezidentas davė pareiškimą spaudai; jos palankūs komunistam žodžiai buvo išspausdinti pirmuose puslapiuose. Tada Dies išgavo iš Mutual Broadcasting 30 minučių prezidentui atsakyti. Tai patyrė, Baltieji Rūmai paprašė taip pat iš tos radijos stoties tiek pat laiko ir tuo pačiu metu kitai dienai atsakyti komiteto raportui. Norėjo iš anksto išgauti Dies rankraštį, bet tas taip ir nedavė iki pačios transliacijos.

1941 Dies įteikė naują raportą su sąrašu 2,000 pavardžių, kurie buvo apmokami federalinės valdžios pinigais. Tarp jų buvo Alger Hiss, Harry Dexter White, Harold Glaser ir kt. Vyriausybė nesutiko jų atleisti.

JOHN F. DULLES, valstybės sekretorius, spaudos atstovam pareiškė, jog jis dar tikis, kad Prancūzija prisidėsianti prie Europos Saugumo pakto.

Apie nemigą ir pirštų nuospaudas

Gdytojai apie nemigą

Glasgove posėdžiavo Britanijos gydytojų draugija. Svarstė nemigos klausimą. Visi nurodė, kad nemiga virto moderniausia liga. Miego mitelių niekada tiek nereikalavo kaip dabar. Britanijoj visų nupirkamų vaistų 10% yra miego miteliai. Daug dėl per didelių dečių ir nepabunda daugiau. Prof. Dunlop pažymėjo, kad šiandieninis žmogus į užmigimą ir pabudimą žiūri kaip į vandenio krantą — čia jį atsukai, čia užsukai. Tam ir griebiai mitelių. Tačiau tie miteliai žmogaus organizmą sudilina greičiau — taip kaip aštrūs stabdžiai ir staigus va-

živimas automobilio mechanizmą.

Tačiau gydytojai pripažino, kad dar nežinia, kas yra pats mįgas.

Iš pirštų nuospaudų apie žmogų

Neginčijama, kad žmogaus tapatybę geriausiai išduoda jo pirštų nuospauda. Nors keičiasi žmogaus amžius, bet piršto odos linijos ir jų bangos lika tos pačios.

Italų kriminalologas Canepa, iš Genujos, priėjo išvadą, kad iš pirštų nuospaudų galima nuspėti ir žmogaus charakterį. Jo teorija susidomėjo Amerikos kriminalologai ir pasiuntė Canepai 14 nuospaudų, kad jis padarytų savo išvadą. Canepa pranešė, kad 4 iš jų turi būti žmogžudžiai, 8 vagys, 2 teisingumo klaidintojai. Ir viskas sutiko, nes tie 2 „teisingumo klaidintojai“ buvo du policininkai, kurių nuospaudos buvo pasiųstos Canepai, kad jį paklaudintų.

Tačiau į Canepos teoriją težiūrima su tekiu pat nepasitikėjimu kaip į diagnostiką iš akies.

iš prezidento kabineto išėjo džentelmenas, kurį Dies pažinojo... Jį turėjo komunistų sąrašuose...

Prezidento kabinete Dies rado sekretorių, pasirodusį pasikalbėjimą užrašyti. Dies atkreipė prezidento dėmesį, kad tai nereikalinga. Bet prezidentas pasakė, kad taip geriau bus. „Gera“, bet tada vieną kopiją duosite ir man“, sutiko Dies. Prezidentas pažadėjo.

Pasikalbėjimas truko valandą. Dies išdėstė vėl ir vėl apie komunistų tikslus, kaip jie išnaudoja Rusijos reikalą tuos 2000, kurie yra valdžios tarnautojai. Bet prezidentas buvo kitokios nuomonės. „Jūs mato te raudonąjį po lova kiekvieną naktį“, pasakė prezidentas Dies. Dies ir čia ir paskesniuose pasikalbėjimuose matė, kad prezidentas buvo sužavėtas bolševikine Rusija.

„Aš nesu komunistas — sakė jis Dies, — ir komunizmu netikiu, bet dabartinė Rusijos valdžia yra nepalyginti geresnė kaip carų valdžia.“ „Daugelis mano geriausių draugų yra komunistai.“

O pasikalbėjimo kopijos po daugelio prašymų taip ir negavo. Buvo pagaliau paaiškinta, kad geriau to neskelbti.

VIENOJE BROOKLYNO SIUVYKLOJE

Mitchulio dirbtuvės darbininkai keturių metų laikotarpyje rugpjūčio 13 d. gavo progos išsirinkti dirbtuvės darbininkų pirmininką ir kitus komisijs narius. Mat, nors lietuviškas dirbtuves valdo lietuviai kontraktoriai, bet darbininkų reikalus tvarko komunistam artimi žmonės arba net ir aiškūs komunistai. Viena iš tokių jmonių buvo ir Mitchulio dirbtuvė.

Šioje dirbtuvėje darbininkų pirmininku (cermonu) kurį laiką buvo J. Stakvilevičius, miręs š.m. kovo 30 d. Jis buvo komunistinių pažinčių, skaitė „Laisvę“ ir rašė jai korespondencijas. Kol buvo gyvas, tai kartu su dabartiniu delegatu Ch. Kundretu nevengė akcijos prieš nekomunistiškai nusiteikusius darbininkus. Buvo prasiunoma nepagrįstų kaltinimų, kaip pavyzdžiui, prieš J.

Buivydą. Dar ir dabar tos apkalbos tebekartojamos.

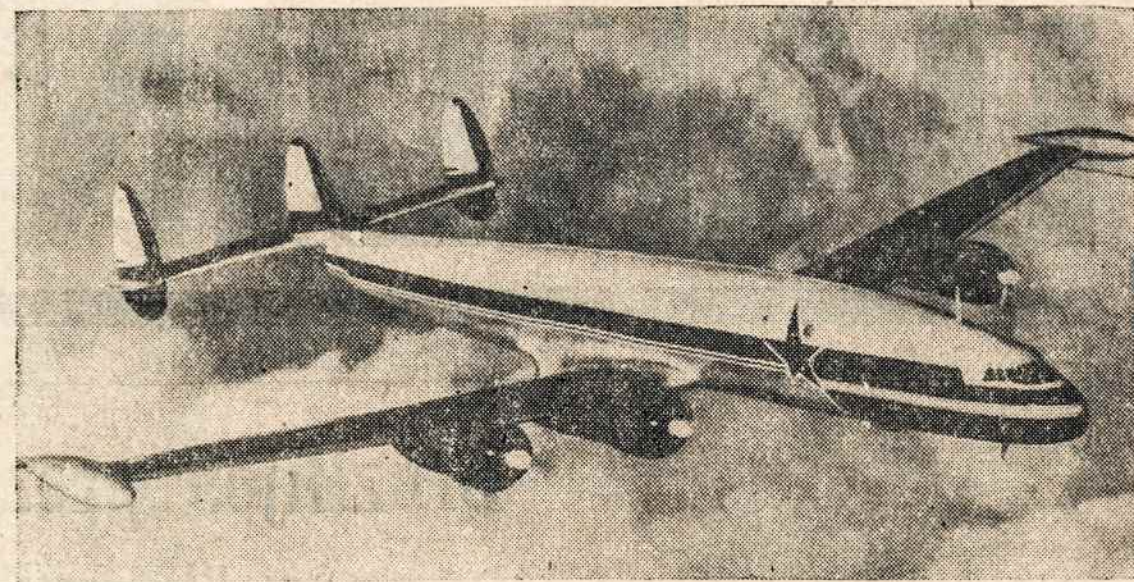
J. Stakvilevičius, kol buvo sveikas, nevengė pasiepti ir bažnyčia bei tikėjimą, bet prieš mirdamas pasikvietė kunigą ir atliko išpažintį. Jis buvo su bažnytinėm apeigom ir palaidotas. Bažnyčia neatstumiama nei vieno, kuris taikosi su Dievu kad ir paskutinėje savo gyvenimo valandoje. Tačiau komunistuojantiem tai buvo nemalonus dalykas. Ir čia jie prašneko, kad kunigui terūpi „pinigas“. Kaip gi kitaip dėl savo draugo pasiteisinsi? Mirėtančio žmogaus jau nėra kaip ant savo pavardžio laikyti.

Prieš atsiguldamas ligoninėje J. Stakvilevičius savo pareigose paliko P. Grabauską, bet ir tas susigro ir savo pareigas toliau pavedė F. Krungliui. Darbininkai tokiu savavališku pirmūninko pareigų perleidinėjimu nebuvo patenkinti, bet iš unijos viršūnių niekas jų nepaisė: „mes, girdi, valdome ir mes valdysime, ką mums kas padarys.“

Viename lokalo susirinkime J. Steponavičius iškėlė tą nemalonų reikalą pareiškdamas, kad darbininkų susirinkimui Mitchulio dirbtuvėje nešaukiamai, pirmininkas skiriamas iš (Nukelta į 6 psl.)

PAKISTANA ištiko baisus potvynis, kuris paliko be namų 7 mil. gyventojų. Amerikiečiai pasiuntė lėktuvus žmoniems gelbėti.

NAUJAS KELEIVINIS LEKTUVAS, kurio sparnų galuose įtaisyti papildomi tankai žibalui paimti. Jis gali paimti kuro 4.640 mylių kelionei per Pacifiką.

NEGERAI, JEI DEŠINĖ NEŽINO, KĄ DARO KAIRĖ

Spauda

Praktiškai gi tenka skaityti, kad per tą laiką ištremta ir sumta 250,000 - 270,000 lietuvių“ (Eltos pabraukta).

Eltos Informacijos atliko didelį ir naudingą darbą, surinkdamos žinias iš Lietuvos buvusių vokiečių apie deportacijas 1945-1951 laikotarpyje. Tuos davinus paskelbė rugpjūčio 20 dienos Nr. 22. Tačiau negerai, kad pasiskubino iš jų daryti apibendrinančias išvadas — tokias:

„Kaip matome, iš eilės vietovių, daugumoje kaimų ar bažnytkaimių, kuriose bendras gyventojų skaičius siekė 55,188, pagal gerai informuotų liudininų pareiškimus, nuo 1945 m. iki 1951 m. gegužės mėn. buvo ištremti ar sumiti mažiausiai 4,585 asmenys, t.y. 8,3% visų tų vietovių gyventojų. Kadangi čia paduotų vietovių skaičius yra pakankama didelis ir jos yra pasiskirsčiusios beveik po visą Lietuvos teritoriją, tai galima pagrįstai laikyti, kad visų Lietuvos kaimų ir miestelių nuostoliai ištremtaisiais ir sumtaisiais sudaro 8,3% jų gyventojų. Nedarysime taip pat didesnę paklaidos, skaitydami, kad toks nuostimis, t.y. 8,3% yra ištremta Lietuvos gyventojų bendrai, nes, viena, kaimo gyventojai Lietuvoje sudaro daugumą, 77% visų gyventojų, o antra, areštai ir trėmimai vargu ar bus mažiau palietę miestus kaip kaimus. Jei ir taip būtų buvę, — iš miestų mažiau tremta, kaip iš kaimų, — tai skirtingam turėjo išlyginti areštai, kurių miestuose buvo daugiau. Skaitant, kad 1948-1949 m. Lietuvos gyventojų skaičius buvo ca. 2,800,000, atitinkamai aukščiau išvestam procentui nuo 1945 iki 1951 m. rudens iš Lietuvos buvo ištremta drauge su sumtaisiais mažiausiai 233,000 žmonių.“

KOKIOM SPALVOM?

Vokietijos spalvų psichologijos institutas patarė vonios sienas dažyti sauline gelsva spalva, o lubas tos pačios spalvos atspalvyvais. Tai sukelia saulės ir vandens pergyvenimą. Nepataria baltos spalvos, kuri sukelia svarumo, bet sykiu ir šaltumo jausmą.

Klauskime lietuviškų valandėlių

Lietuvių Radio Draugijos Programos

J. P. GINKUS, Direktorius
Trečiadieniais 10 P.M.—WWRL 1600 kc.—5000 W.
GYVUOJA PER 23-METUS
Oro tangois transliuojami įvairūs visuomenės pranešimai, naujienos, muzika.
495 GRAND ST., Tel. EV. 4-9293 BROOKLYN 11, N. Y.
J. P. GINKUS, AD JEZAVITAS J. VALAKAS
Direktorius Muzikos Dir. Pranešimų Dir.

Lietuvių Radijo Korporacija

502 E. Broadway, So. Boston 27, Mass. Tel. SO 8-0489
Lietuvių Radijo programa iš stoties WBMS, 1090 kilociklu, perduodama sekmadieniais nuo 12 iki 12:30 val. Būna lietuviškos dainos, muzika ir Magdūtės pasaka. Biznio reikalais kreiptis į STEPONĄ MINKU, Baltic Florists Gėlių ir Dovanų krautuve, 502 E. Broadway, So. Bostone. Tel. SO 8-0489. Ten gaunamas „Darbininkas“, lietuviškos knygos ir rankų darbo dovanos.

LIETUVIŲ RADIO VALANDOS PROGRAMA

WESX—1230 kilocycles—Marblehead-Salem, Mass.
Kiekvieną šeštadienį nuo 11 iki 12 val. vidudienio. Jeigu norite kas nors pasveikinti ar pranešti, tai asmeniškai įduokite ar siųskite vedėjui ANTANUI F. KNEIZIUI — Lithuanian Radio Hour, 50 Cottage St., Norwood, Mass. Skyriai: Lithuanian Furniture Co. — A. ir O. Ivaškai, 328 W. Broadway, ir Stasys Jakutis, 496 E. Broadway, So. Boston, Mass.; Antanas Daukantas Market, 187 Webster Ave., Cambridge, Mass. Telefonai: NORWOOD 7-1149; SOUTH BOSTON 8-4618 ar 8-1940; KIRKLAND 7-8533.

LAISVĖS VARPAS

Naujosios Anglijos lietuvių KULTŪRINĖ RADIO PROGRAMA
WBMS, 1090 kilocycles Boston 15, Mass.
Sekmadieniais 12:30 iki 1:00 val. pietų metu
VEDEJAS — P. VIŠČINIS
31 Bunker Ave., Brockton 4, Mass.
Tel. Brockton 8-1159-R.

Lietuvos Vyčių Radijo Programa

Transliuoja iš stiprios radijo stoties WLOA, 1550 kilocycles KIEKVIENĄ SEKMADIENĮ — nuo 1:30 iki 2:00 val. Jei norite šioje radijo programoje skelbtis, kreipkitės adresu:
KNIGHTS OF LITHUANIA W/OA BRADDOCK, PA.

Klauskite LIETUVOS ATSIMINIMŲ radijo valandas
Šeštadieniais 4:30-5:30 val.p.p. Stotis WEVD 1330 kil. 97.9 MEG. (FM) Direktorius
Jokūbas J. STUKAS
1264 WHITE str. HILLSIDE, N.J. WAverly 6-3325

JAU GALIMA ĮSIGYTI A. RINKŪNO VADOVĖLĮ

KREGŽDUTĖ

II DALIS

Skaitymai, aplinkos ir tėvynės pažinimas pagal naująją JAV ir Kanados liuanistinių mokyklų programą
Viršelis ir iliustracijos dail. T. Valiaus.
Bostono lietuvių mokytojų leidinys
184 p. — kaina \$2.75
Gaunama „Darbininko“ administracijoj.

DARBININKAS

THE WORKER

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

BY

FRANCISCAN FATHERS

Reentered as second class matter at Brooklyn, N. Y. May 25, 1951 under the Act of March 3, 1879, originally entered as second class matter at Boston, Mass., September 12, 1915.

SUBSCRIPTION RATES	PRENUMERATOS KAINA
Domestic yearly \$6.00	Amerikoje metams \$6.00
Brooklyn, N. Y. \$6.50	Brooklyn, N. Y. \$6.50
Half year \$3.50	Pusei metų \$3.50
Foreign \$6.50	Užsienyje \$6.50

Laiškraštį tvarko Redakcinė Komisija. Vyr. red. S. Sužiedėlis

Stripsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir gražinami tikrai autoriams prašant. Pavardė pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Kas per vieni—tie seime?

Sunkiaisiais laikais V. Kudirka rašė, kad eidamas per tėvynės dirvonis randa daug piktžolių ir galestavo, kad reikia apie jas rašyti. Daug linksmiau yra ką gera gražaus pastebėti ir visa burna apie tai prašnekėti.

Mūsų gyvenime tarp smulkių ir pilkų vasaros reikalų šandien kaip tik su malonumu galima pažymėti vieną iš šviesių reiškinį. Tai šią savaitę vyksta Pittsburghe Vyčių jaunimo seimas.

Ar dar bevarta priminti Vyčių organizacijos atsiradimą, jų šviesius veikėjus, reikšmę? Jau pats faktas, kad organizacijos steigėjų karta žymia dalim nuėjo į kapus, o atėjo jaunoji karta, ir organizacija gyvuoja toliau, daug pasako.

Pasako tai, kad jie, čia gimę, auge, išėję į gyvenimą, o vistiek jaučiasi esą lietuviai, jaučia sentimentą tėvų kraštui ir jo reikalams. Kitas jau ir kalbėti lietuviškai nepakalba, bet trunkia vistiek į tą patį būrį.

Tatai juo labiau verta dėmesio, kai išgirstam, jog vienas kitas naujų ateivių ima mandrauti ir lietuviškos bendruomenės vengti, o vaikus tik angliškai kalbinti ir stengtis įsilieti į amerikini gyvenimą. Tokių vienas kitas. Lyg jie būtų nustoję būti lietuviai.

Iš kur tas skirtumas, kad vieni traukia į lietuvišką būrį, kiti grimsta į amerikini gyvenimą? Šiais tautų ir žmonių maišaties laikais visi auga taip panašiose sąlygose arba taip iš vienu sąlygų mėtomis į kitas, kad vadinamas etninius elementus, kuris skiria tautą nuo tautos, daros vis silpnėnis. Tautiniam priklausymui vis daugiau ir daugiau turi reikšmės laisvas ir sąmoningas žmogaus nusistatymas ir apsisprendimas. Kas nusistato įsilieti į kitos tautos gyvenimo būdą, to ir netolima jo paties praeitis nesulaiko. Kas apsisprendžia būti lietuviu, ištikimu tam kraštui ir tautai, kuriai priklausė jo tėvai, tas ir tėvų žemės nematęs ir net jų kalbos neįkirsdamas, gali jaustis tokis pat tos tautos narys.

Tokių apsisprendusių ir pasiryžusių lietuvių organizuotas būrys susirinko Pittsburghe.

Jais džiaugiamės lietuviai. Bet jais gali džiaugtis ir amerikiečiai, kuriems rūpi valstybės pažanga. Nes tie, kurie pasiryžo būti ištikimi tėvų kraštui, už ką nebus jokio pelno nei tarnybos paaugštinimo, tas bus tiek pat ištikimas ir savo gyvenamai valybei, net jeigu jai ateitų sunkios valandos. Tas, kuris šiandien apsisprendžia verstis amerikiečiu, nes už tai tikisi geresnio biznio, tas lengvai mokės verstis ir bolševiku, jei tik apsimokėtų tokiu būti.

Vyčiai pasirinko pirmąjį kelią — ištikimybę Amerikai ir lietuvių tautai. Jų lig šiol nueitas kelias yra palikęs šviesius pėdsakus. Tad geros sėkmės jų seimui ir toliau — stiprinti dvasią ir auginti skaičių.

PAUL HEYSE

PIKČIURNA

3.

Antaninas jau dvi valandas buvo prasėdėjęs ant suoloio prieš žvejų užteigą. Jau buvo kokia valanda praėjusi, kai nuskambėjo ir Ave Maria varpai. Jis dažnai pakildavo ir išėjęs iš pavėsio dairydavosi į kelius, kurie vedė į du salos miestelius. Keliuose nieko nesimatė.

— Oras labai netikras, — tarė jis užteigęs šeimnininkėi, — nors dangus ir atrodo giedras. Gali užteiti audra. Ar ne taip buvo paskutinį kartą, kai viena anglų šeima vos pasiekė krantą. Jūs tai pamenate?

— Ne, — atsakė šeimnininkė, ir kalbą tojuoju nukreipė kiton pusėn klausdama: — Pas jus ten daug svečių suvažiavo?

— Dar tik pradeda rinktis, — pastebėjo Antaninas. — Ligi šiol sunku buvo ką uždirbti.

— Tai nedaug surenkate plaukiodami?

— Ką ten! Pasitaiko vieną kitą laišką nugabenti į Neapolį ar kokį svečių išvežti jūron meškerioti. To neužtektų ne dviem kartam savaitėje makaronų nusipirkti. Bet mano dėdė turi didelius apelsinų sodus ir man nereikia vargo kęsti, — pasigyrė Antaninas.

— O jis turi daug vaikų?

— Jis nevedęs. Jis norėtų mane savo sodų užveizda turėti, jei tik norėtų.

— O, — atsiduso šeimnininkė, — tai jums nieko daugiau ir netruksta.

Antaninas keistai į ją pasižiūrėjo ir patraukė pečiais. Jis vėl išėjo į saulę, dairydamasis į kelius.

— Klausykite, — pašaukė jį šeimnininkė, — aš jums dar atnešiu vyno: dėdė užmokės.

— Pakaks, — atsikalbinėjo

Buvęs JAV prezidentas H. Hooveris, sulaukęs jau 80 metų, taigi savo jaunyste siekias tuos laikus, kai marksizmas jau suklestėjo ir siekė pasaulį reformuoti, stipriai suplikė tą materialistinę pasaulėžiūrą ir į ją atsišėmusį socializmą.

„Naujienos“ lietuvių socialistų dienraštis Amerikoje, piktokai atsiliepė į tą Hooverio kalbą, pasakyta jo 80 metų sukakties proga, nors ir pripažino, kad jis niekada savo pažūrų nebuvo taip aiškiai išdėstęs. Ir amerikiečių laikraščiai pabrėžė, kad Hooverio kalba

buvusi labai gerai paruošta ir argumentuota.

Tačiau „Naujienos“ pastebėjo, kad tas neturtingo kalvio sūnus (taigi kilęs iš darbininkų sluoksnio), tik vėliau pasidaręs milijonierium, „socialinių klausimų srityje... atsilieka bent pusimčių metų“ ir neturįs ko Amerikai pasakyti. Kodėl?

Hooverio įsitikinimu, **socializmas esąs daug blogesnis už komunizmą**,

nors ir siekias savo tikslų konstitucinėm priemonėm. Jis vedas į suvalstybinimą privačių įmonių, stipriai centralizuotą valdžią, žmogaus laisvės varžymą ir tuo ruošias dirvą kruvinajam komunizmui. Tai esanti hydra, kurios galvą esą galima nukirsti tik **sv. Rašto principais, kurie yra padėti į Nepriklausomybės deklaracijos ir JAV konstitucijos pamatus**.

Reikia pripažinti, kad Hooveris labai kietais žodžiais socializmą tašė, bet reikia ir kelti klausimą, ar jis yra puse šimto metų atsiliekęs, ar Karolio Markso teorijos, kuriomis remiasi tiek socializmas tiek ir komunizmas?

Karolio Markso mirtis (1873) ir Huberto Hooverio gimimas (1874) išsiskiria tik vieneriais metais. Jei nuo to laiko savo pažūromis atsiliko neturtingo kalvio sūnus, ejęs su Amerikos gyvenimo pakilimu ir praturtėjęs, tai reikia manyti, kad ne kitaip bus atsitikę su turtingos žydų giminės intelektualu, kuris jau gyveno tik savo teorijose ir negalėjo stebėti, kiek gyvenimas jas patėsinos. Tuo klausimu yra pasisakęs kitas žymus asmuo, **Vokietijos parlamento pirmininkas Dr. H. Ehleris**, nekatalikas kaip ir Hooveris. Jis kalbėjo š.m. kovo mėn., trumpai nusakęs Karolio Markso skelbtas teorijas ir pa-

Antaninas. — Jūsų vynas stiprus ir greitai suka galvą.

— Bet greitai ir praeina, — įtikinėjo šeimnininkė. — Antai, ir mano vyras jau parkulniuoją. Prisėskite, pašnekėsite.

— Šeimnininkas grįžo iš Capri, kur vienai svetimašalei buvo numėšęs žuvies. Ji turėjusi vaisinti svečią — kunigą iš Sorrento.

— Prašau sėsti, — ragino pasisveikinęs šeimnininkas; jis per petį buvo užmetęs tinklą, o juodas savo garbanas pridengęs raudona kepuraitė. — Seniai jau čia?

— Nuo pat ryto, kai tą kunigą atvežiau, — atsakė Antaninas. — Kartu buvo ir mergaitė...

Iš Anacapri pusės pasigirdo smulkūs moteriški žingsniai. Antaninas krustelėjo, išvydęs artėjančią Laurelę. Pasisveikinusį ji tylėjo.

— Aš turiu irtis, — tarė atsidodomas Antaninas. — Ta mergaitė iš Sorrento. Jos motina serga, ji turi laiku būti namie.

— Laiko dar pakaks, — įsiterpė šeimnininkė nešdama butelį vyno. — Sautė dar aukštai, dar ir mergaitė spės gumkšniį paimti.

Marksas nebuvo teisus

H. Hooverio ir Dr. H. Ehlerio pareiškimai

lyginęs jas su gyvenimo praktika.

Karolis Marksas savo komunistiniame manifeste (1848) ir kituose savo raštuose suformulavęs yra tokį pagrindinį dėsni:

materialinių gėrybių gamyba apprendžia socialinę, politinę ir dvasinę žmonijos raidą.

Kitais žodžiaisariant, mažėjant ar gausėjant medžiaginiam turtui, reikalingiem žmogaus gyvybei palaikyti, atitinkamai kinta ir jų politinis, kultūrinis bei religinis gyvenimas, ne priešingai. Nevienodas gi medžiaginių turtų pasiskirstymas sudaro luomus, o technikos pažanga sudaro sąlygas didelėm įmonėm augti ir mažiasias nustelbti. Stambus kapitalas, vis labiau didėjas dėl to, kad jį susikrauna uždirbtas, bet nevisas išmokėtas darbininkui atlyginimas, dides darbo mases visai nukurdina. Tuo būdu **elgėtikasis proletariatas sudarysias tokią jėgą, kad ji prasi-versiantį į valdžią ir nusavin-siantį, kas iš jos buvę nusavin-ta (rusiškaiariant „grabnagrabljanoje“).**

To reikia ir siekti, visiem proletaram jungiantis į krūvą; taigi, „visų šalių proletarai vienykitės!“

D. H. Ehler's nepaneigė marksistinio judėjimo reikšmės, kiek tai prisidėjo darbo įstatymam praveisti ir darbininkų būklei pagerinti. Tačiau jis atkreipė dėmesį į tai, kad **ne viskas sutaria su K. Markso teorijom**.

Čia jis nurodė du pavyzdžius, ir vieną kaip tik iš Amerikos, kurią per savo 80 metų Hooveris turėjo gerai pažinti ir dėl to kalbėjo ne iš tuščios saujos, graibydamasis kaž kur praityje už pusės šimto metų.

Amerikoje „Brookings Institute“ 5 metus tyrinėjo, **ar tikrai didžiosios įmonės praryja mažiasias ir skurdina darbo mases**.

Pasirodo, kad 1939 - 1948 metų laikotarpyje Amerikoje privačių mažų įmonių nuo 3 milijonų paūgėjo iki 4; apskaitant tai procentais, ūgėjimas yra buvęs didesnis už pačių gyventojų priaugį. JAV gyventojų biudžete 1929-1949 m.

— Ne, ačiū, aš negeriu, — kietai atsakė Laurelė.

— Pilk, neklausk, — ragino šeimnininkas savo žmoną. — Vynas visada praverčia.

— Palikite ją ramybėje, — šiuurkščiai pasakė Antaninas. — Laurelė yra tokia, kad jos neperkalbės nė kunigas, jei ji ko nenori.

Atsisveikinęs su šeimnininkais, Antaninas nužingsniavo prie valtės. Iš paskos Laurelė dairėsi į šalį, ar nepamatys dar norinčių važiuoti. Bet dienos kaitroje niekas nesiskubino, jei ir buvo atvykęs.

Nežinia, kiek Laurelė dar būtų žvalgusis ar lūkuriauvus: Antaninas pačiuo ją į glėbį ir kaip vaiką išodino į valtį. Paskui greitai pats išoko ir keliais irklų truktelėjimais išplaukė į atvirą jūrą.

Laurelė sėdėjo priekyje, atsukusi šoną į Antaniną. Ji atrodė dar rimtensė negu bet kada. Lūpos buvo kietai sučiauptos, veidas — rūščiai šaltas. Ant kaktos draikėsi kelios plaukų sruogos. Jiedu yrėsi tylėdami.

Kiek paplaukus, Laurelė išsiėmė skarą ir prisidengė nuo kaitros. Skaroje buvo įvyniotas duonos kraukšlelis. Vaikš-

mažųjų įmonių pajamos pakilo nuo 4,3 proc. iki 7, o didžiųjų nusmuko nuo 3,7 iki 3,3. Be to, patirta, kad per paskutiniuosius 50 metų (tiek Hooveris esąs atsiliekęs!) prekių rinkoje mažosios įmonės per pusę išspaudė didžiasias, kaip plieno, žibalo, tabako, gumos, automobilių pramonės ir k. Išvada yra ta, kad šiandieniniai Amerikos gyvenime yra padidėjęs verslų įvairumas ir jų pasiskirstymas, o ne koncentracija. Kai Hooveris prieš koncentraciją pasisakė, tai jo žodžiai atatiko ekonominį krašto vaizdą. Tas pats institutas priešio išvados, kad ir visi Amerikos gyventojai ne suelgetėjo, o praturtėjo.

Kitas pavyzdys nurodomas iš pokarinių Anglijos bandymų suvalstybinti kiek galima daugiau didžiųjų įmonių. Tai buvo Anglijos socialistų darbičių programa. Gyvenimo praktika parodė, kad viltys, sudėtos į tas reformas, nepasiteisino. Vienos didelės unijos laikraštis, kuris kaip tik atstovauja darbo žmonių nuomone, pastatė didelį klausuką ties tom reformom: „Ar mes esame vis dar tikri, kad darbo problema bus galima išspręsti, įvedus visuotinę ekonominio gyvenimo kontrolę ir pavedus ją centralizuotai valstybei?“ Hooveris irgi pasisakė prieš perdėtą privačios iniciatyvos kontrolę ir pastangas viską

centralizuoti valdžios rankose.

Geriausias vis dėlto pavyzdys, kaip Karolio Markso teorijos, nuvestos iki kraštutinumo, gyvenime nepasiteisina, yra Sovietų Rusija. Gali kas sakyti, kad ji tas teorijas iškreipė, bet negal paneigti, kad jos praktiškai vis dėlto buvo vykdomos.

Sovietų Rusijoje yra **viskas koncentruota valdžios rankose, viskas susocialistinta**,

ir dėl to alkanų darbininkų rankos nebeapsiekia duonos. Savo pastangų bergždumą sutvarkyti gyvenimą pagal Markso mokslą yra jau pamatę patys bolševikai. Jie stengiasi tikrai įtikinėti, kad bus geriau, kai visas pasaulis bus sukommunistintas. Tai yra jau tikėjimas, savotiška religija, ateities mistika, kuria dar dumia akis nematantiems tikrovės ir atsilikusiems nuo gyvenimo

PREZ. D. EISENHOWERIS, išvykęs į Denver, Col., atostogu, sveikinais su uošve.

mažiausia 35 metais, kaip Rusijoje prasidėjo socialistinė revoliucija. Kas net buvo įtikėjęs į Markso kūjį, kad juo galima daugiau gerybių prikaloti o jau dvasinis gyvenimas pats pakils, gaves tuos kūjį į pakaušį, turėjo palikti savo žemę ir glaudintis „kapitalistiniuose kraštuose.“

Apie kitų atsilikimą labai dažnai mėgsta kalbėti vadina-mieji pažangieji. Jei jie tokiais save vadino prieš 50 metų, kai buvo naiviai tikima, jog Markso mokslas atnė žmonėm išganymą, tai jie dar galėjo tada vadintis „naujovės žmonėmis“, nes tai buvo iš tikrųjų tam t'kra prasme naujos teorijos. Šiandien jos jau priklauso praeičiai, ypač savo materialistinė pasaulėžiūra, nuo kurios ir dalis socialistų nusisuka. Kai Hooveris savo kalbos pabaigoje užsiminė apie šv. Raštą, ir beveik tais pačiais žodžiais kalbėjo Dr. H. Ehleris, tai jie du išreiškė visų žmonių ilgesį principų, amžinų principų, kurie tinka visiem laikam ir visom sąlygom.

Ar Texas ir Kalifornija pakeis New Yorko

Iprasta, kad Amerikos politinio gyvenimo švytuoklė siūbuoja nuo demokratų į respublikonus ir atvirkščiai. Bet dabar pradėdama įžiūrėti ir kita siūbavimą, lėta, bet pastebimą — **iš rytinių valstybių į vakarines**.

Ar Texas ir Kalifornija pakeis New Yorko

Lig šiol daugiausia įtakos turėjo Naujoji Anglija, New Yorko valstybė. Jų žmonės, atsišėmę į finansinius, pramoninius sluoksnius, davė Amerikai ir užsienio politikos liniją: John F. Dulles, Thomas Dewey, Lucius Clay, Dean Acheson, Sumner Welles, Henry Stimpson, Edward Stetinius...

Dabar pastebima, kad ūkinis gyvenimas rytinėje - šiaurinėje Amerikoje atslūgsta ir pradeda bėgti į vakarus. Bedarbių skaičius rytuose-šiaurėje didesnis, nes reiškiiasi ūkinė stagnacija. Gamybos formos iš rytų permeta kapitalus į vakarus, labiausiai

į **milžinišką Texas ir Kalifornijos valstybes**.

Nors tas dvi valstybes skiria vieną nuo kitos Naujosios Meksikos ir Arizonos dykumos, bet jose eina panaši raida: su ūkiniu pramoniniu kilimu eina ir panaši politinė linija: nepasitikėjimas rytinių valstybių „internacionalistais“, kurie esą tik mėtą Amerikos pinigų pro langą, užsienius remdami.

Vietoj rytinių „internacionalistų“ auga ten amerikinis „nacionalizmas“.

(Nukelta į 4 psl.)

— Aš tavęs irgi nepažįstu. Antaninas išraudo ir nutilo. Laurelė jau nebe pirmąjį kartą jo išsiginą.

Kai prieš metus dailininkas iš Neapolio pirmąjį kartą atvyko į Sorentą, Antaninas su draugais žaidė aikštelėje, pro kurią praeina Baccia gatvė. Laurelė tadaėjo pro šalį, prilaikydamą ranka ašotėlį ant galvos. Dailininkas taip į ją įsisteiblijos, sustojęs aikštėje, kad tikrai atsimušęs į jį sviedinys nutraukė jo žavėjimąsi mergaitė. Dailininkas piktai apsidairė manydamas, kad iš būrio jaunuolių kuris nors jo atsiprasysias. Antaninas stovėjo nepajudėdamas. Dailininkas vis dėlto turėjo drąsos jį užšnekinti, kad ir pasitraukė iš aikštelės. Peštynių nebuvo, kaip paprastai, tačiau dailininkas nesivaržė Antanino šnekinti net ir tada, kai jis Laurelei pasipiršo.

— Ar tu atsakai man dėl to akižagaus jaunuolio?—klausė jis mergaitės.

— Ne, aš jo nepažįstu, — užsigynė Laurelė.

Tai buvo netiesa. Kai Antaninas sutikdavo, matėsi, kad gerai jį pažino.

Dabar jiedu sėdėjo vienoje

valtyje, tartum visai svetimi žmonės ar didžiausi priešai. Abiejų širdys smarkiai daužėsi. Giedrus Antanino veidas buvo pritvinkęs drumstas rausvumo. Visa jėga jis buvo užgules irklus, prakaitas liejosi pro skruostus, lūpos virpėjo. Kartkartėmis pasigrįsdavo pikties prisistunkses jo žodis. Laurelė dėjosi nieko negirdinti ir nematanti. Persisvėrusi per valtės kraštą, praskėstais savo pirštais braukė banguojantį vandnį ir paskui vilgė skruostus. Jie degė kaip žarija. Tamsūs jos antakiai raukėsi. Nusiriusi nuo galvos skepetaitė, tvarkė savo plaukus, it ji viena būtų buvusi valtyje.

Nei arti nei toli nesimatė nė vieno plaukiančio žmogaus. Jie buvo įslyrę į patį jūros vidurį. Sala buvo likusi toli užpakalyje ir vos - vos matėsi dumšus jos krantų rėžis. Pro valtį kartais praskrisdavo klykdama žuvedra.

Antaninas apsidairė. Jo veido rausvumas staiga pradingo. Jis paleido iš rankų irklus. Laurelė keistai į jį pasižiūrėjo, tarsi kiemo verčiama, apsiniaukė, bet rodėsi drąsi. Ji laukė...

(bus daugiau)

Užgeso dailininko akys

Rudens popietė pas dail. Joną Mackevičių

Liepos 25 d. Šveicarijoje, Rovereo kame, mirė Jonas Mackevičius. Jis buvo mūsų dailininkų šeimos seniausias, net 83 metų, dailei atidavęs per 50 metų, pirmosios lietuvių dailininkų parodos (1907) dalyvis, daug keliaujęs. Jo kurinius parodose mačiau daug kartu, o ji patį — tik vieną: Tai buvo 1947 metų rudenį Vokietijoje.

★ Su dailininku Kazimieru Varneliu išsirengė keičiamieji Freiburga, kur buvo nemaza lietuvių menininkų. Nesukubėjome greitaisiais traukiniais per Karlsruhe, bet pasukome per Scharzwaldą! Tai kalnai ir girių platumos!

Sustoję Tuebingene, sužinojome, kad netoli Hechingene, gyvena dail. Jonas Mackevičius. Man tai priminė istorinę realistinę tapybą, bet mano draugui — mokinio sentimentus. Dail. J. Mackevičius buvo ilgus metus Meno Mokyklos mokytojas Kaune. Tad gražu mokinui prisiminti mokytoją, verta ir aplankyti. Juoba, kad dail. Mackevičius, ne taip seniai Tuebingene palaidojo savo žmoną, gyvena vienišai su savo dukra Stase Augevičiene, kurios vyras, gydytojas, sirgo džiava ir gydėsi kažkur sanatorijoje.

Pakilom, —dail. K. Varnelis savo mokytojo aplankyti, o aš — susipažinti, iš arti pažvelgti į jo gyvenimą, kūrybą.

Jau buvo ruduo, spalio 16 d. Debesavo. Retkarčiais čiunožė lietaus pluoštai kalvom, kurias apdainavo Uhlandas, Hoelderlinas, — Tuebingeno poetai. Sunkiai, monotoniškai plaukė lietūs per visą peisažą, per mus. O kai pasirodydavo saulė, prieš mus buvo tikros Haulfo pasakos. Skardžių skardžiai! Ant jų, šaknimis įsikibę, kopė pušys ir siūravo. Čia juk gyvena ta "Šaltoji širdis" ir Petras Munkas, mūsų pasakų vaikystė.

Šių kalnų papėdėje buvo Hechingenas — vokiškas miestelis. Vargiai kas jį žino, jei ne Hohenzolernų pilis. Už miesto ant vieno kalno ji užkopus, lyg viduramžių riteris, iškėlus smailias ietis - bokšteilius, išstačius saugius šarvus, — mūro sienas. Priklauso ji buvusiems Vokietijos kaizerių palikuoniams. Nelietė jos nei Hitleris, nei vėliau alijantai. Ten kartais nuo karto užklydavo riestausio kaizerio vaikaitai.

Mum smuklėje užkandžiaujant pasakojo, kaip šie prakilnybės išsikelia kelionėn. Jie dar vežasi savo virėją, savo kirpėją, tarnus, raštininkus, advokatus. Iš tos senovės išmetė tik karietas ir arkliaus, jų vieton įsitaisė automobiliai. Gyvenimas jau buvo juos aplenkęs, nes jie važiuo tik nau-

P. JURKUS

jais ratais, bet su visa savo senove...

Dailininką suradome gana sunkiai. Neturėjome tikslaus adreso. Tikėjomės, — mažas miestelis, žmogus žmogui šonus trina, tai sutiksime ir lietuvį, išgarsime gatvėje, jo ir pasiklausime.

Ilgai vaikščiojome po miestelį, bet lietuviškai neišgirdeome nė žodžio. Radome tik tiltą su šv. Jonu Nepamuku. Visai kaip Lietuvoje. Tik tiltas buvo ne medžio, o akmens, ir pats šventasis — skalyno.

Lietaus nuplautas, vėjų nudilintas, stovėjo papilkęs, melancholiškai į mus išžiūrėjęs. Visai lietuviški bruožai, lyg pakelyje į Telsius, kur prie Sruojos galėjai sutikti šv. Nepamuką.

Nejuociam kilsterėjom skrybėlius jam vienišam, ir mūsų širdį kažkas sugėlė. Pasidarė ir šventajam "neramu", ir jam pilku skruostu ritosi didelis lašas, ruduo ir vienatvė...

Keitėm gatves, kryptis, bet vis neradome. Atsидūrėme policijoje. Nežinojo tokios pavadėdės nei anas tvarkingas jaunuolis, bet kai paminėjom — dailininkas, — tuoj mūsų rankose buvo jo adresas.

★ Buvo popietis, kaip pasiekėme ramią gatvelę. Vokiška, daili ir švari gatvelė. Namai lyg vaikų žaislai nudažyti, nuplauti ir eilėm statyti. Į tarpus įbrukta darželiai, sodai. Vienuose namuose ir mes pakilome į pusakštį ir pasibeldėm.

Pasitikom mus jo dukra p. Stasė Augevičienė. Atsirado greit ir dailininkas. Jis buvo aukštąs, padžiūvęs, su akiniais. Praretus barzdelytę, galva baltutėlė!

Priėjo gana arti ir atrode saltas, oficialus, lyg kažko ne-

patenkintas. Kai dukra paaiškino, kas mes tokie, jis staiga pagyvėjo.

Greitai sėdėjome nedideliam svečių kambaryje. Pro langą matėsi karališka pilis, o čia — karališkas dailininko amžius. Pilis sunkiai įsmigus į kalną, o dailininkas toks judrus, toks gyvas ir plepus. Jis jau kimšo itališko vermuto butelį ir staiga pasiguodė:

— Pradėjo skaudėti mano akys. Gerai nebematau. Daktarai uždraudė piešti...

Tokia nejuoki sekundė, nes jis laukė, ką mes pasakysime.

KAIP VEIKIA ŽMOGAUS NUOTAIKĄ IVAIRIOS SPALVOS

Praėjusio karo metu vieną belgų jūrininką karo teismas nubaudė du kartus už tai, kad jis, būdamas ant karo laivo, užmigdavo. Vargšas teisinosi, jog jis nekaltas, nes negalys pasipriešinti mėlynajai vandens spalvai. Tas melsvas liūliavimas jį mirtinai migdavo.

Neseniai amerikiečiai psichologai pradėjo tyrinėti, kaip iš tikrųjų spalvos veikia žmogų. Kai kurie surinkti daviniai čia pateikiami. Juos reikia, žinoma, priimti su tam tikrom išimtim, nes tų išimčių niekur netruksta, tačiau išvados yra įdomios.

★ Beveik visi psichologai sutaria, kad tamsiai mėlyna spalva daugiau ar mažiau žmones migdo. Galimas daiktas, ir mes patys būsimė tai pastebėję, kai atsidiurime po giedrų dangumi arba prie melsvos tyvuliuojančios jūros. Praktiška išvada tokia, kad mėlynai patariama dažyti miegamuosius ir vaikų bei ligonių kambarius.

Raudonąja spalva vienas prancūzų daktaras dar prieš 30 metų paskelbė "skaudžiausia" spalva, nes ji panaši į kraują. Iš tikrųjų ji yra "skaud-

Poetas ir muzikas gali būti aklas, o dailininkas?

— Mes kvietėm visokių daktarų, greit pagelbės, tėveli... — pirmoji šiltą žodį atnešė dukterė. Ji greičiausiai nujautė, kas laukia dailininko akis, ir negailėjo žodžių.

— Žinoma, profesoriau, — pagavo mano draugas dailininkas, tokiam reikale nepaimanomas. Jis prisirinko tokių žodžių, kad senuką ne tik paguodė, bet ir padarėsi.

O aš vis žiūrėjau į veidą, į paraudusias akis... Jos mato vizijas, spalvų žaismą. Ar paliks jas drobėje, kad ir mes matytume?

Mes daugiau nebematėme jo naujos kūrybos, nes dailininko akys kasdien blogėjo, tamsa uždarė jai spalvas. Ir

jis pagaliau atrodė lyg tas šv. Nepamukas prie tilto, suvargęs, su rudens ašara skruostė...

Į stiklus sukliuksėjo pilamas vynas. Senukas linksmas sujudo. Jis buvo toks energingas ir judrus. Štai, ką reikią senatvė! Vienas, į penktą kopę, klibinkščiuoja, o kitas, siekdamas šimtinę, juokauja, lyg vakar būtų baigęs Petrapiilio mokyklas.

Jis daug keliavo, lankė žymiuosius Europos meno centrus, buvo Mažajoje Azijoje, Palestinoje, Egipte. Ilgiausia gyvena Kapri saloje, kur susitiko su pasaulio garsenybėm.

Pakėlę stiklą vyno, nukeliauome į Italiją. Dailininkas mielai mus vedėsi į Kapri.

(bus daugiau)

Sekmadienį, rugpiūčio 15 d. Marijos Dangun Ėmimo šventėje, įvyko pirmųjų įžadų apeigos Nekalto Prasiidėjimo Vienuolyne. Putnam, Conn. Vadovaujat J. E. Bernardui J. Flanagan, D. D., Norwich Vyskupui, Sesuo M. Emanuelė (Marija Gražulytė) darė pirmuosius įžadus Nek. Pradėtosios švč. M. Marijos Seserų Kongregacijoje. Po apeigų Vyskupas atnašavo šv. Mišias. Ses. M. Emanuelė yra lietuvaitė, gimusi ir augusi Anglijoje ir prieš porą metų atkeliavusi į Jungtines Amerikos Valstybes. Tarp kitų svečių, apeigos dalyvavo jaunesni Ateitininkai, kurie šiuo metu stovyklauja Marianapolyje. Asistuoja kun. S. Saplys, Marianapolio vienuolyno viršininkas.

Ar Texas ir California pakeis New Yorką

Atkelta iš 3 psl.

Texas ir Californijos svoris auga ir Kongrese. Jos davė senato lyderius. Sen. respublikonas Knowlandas turi kietą žodį prieš Europos valstybes, dar kietesnį prieš komunistines raudoną. Jie palinkę kitus valdyti ir skriausti.

Rs.

Atkelta iš 3 psl. tik jose įsisėtų komunistinė Kinija. Jis ir už santykių su Sovietais nutraukimą. Esą jam kartais lengviau surasti bendrą kalbą su iš ten pat kilusiu demokratų lyderiu Johnsonu, nei su savo respublikoniskos valdžios rytietiniais kolegom. Tarp jo ir prezidento pasireiškia trynimosi.

Jei Eisenhoweris nebūtų kandidatas į prezidentus 1956, spėjama, kad šie du Amerikos valstybių milžinai

gali ir savo kandidatus pakišti į prezidentus.

Lig šiol buvo tvirtinama, kad lemiamas žodis visados priklausydavęs New Yorko valstybei, kuri daugiausia atstovų turi. Bet California eina tuojau po New Yorko su savo 32 atstovais. Jos kandidatui Warren į viceprezidentus 1948 nepasisekė praeiti, bet jau 1952 Nixonas laimėjo. Kodėl nepretenduoti dar aukščiau.

Naujam sumanymui įgyvendinti Centro Valdyba skelbia finansinį "Vytyties" vajų ir kviečia lietuvius įsirašyti į garbės prenumeratorių eiles. Prisiuntę 10 dol. auką, gaus "Vytytį", bus laikomas garbės prenumeratorium ir vardas skelbiamas artimiausiam "Vytyties" numeryje. Pinigus prašoma siųsti išdinkno vardu: Mr. William Kolicius, Jr., 3522 Marge Drive, Pittsburgh, Pa.

"VYTIES" ŽURNALAS VEDA VAJŲ

Lietuvos vyčių organizacija yra svarbus faktorius Amerikoje lietuvių jaunimui katalikybei ir lietuviybei išlaikyti. Apie šios organizacijos kilnius siekimus palankiai yra išsitarę lietuviai vyskupai V. Brizgys ir V. Padolskis, pavadindami vyčius katalikiško gyvenimo pavyzdžiu ir Amerikos lietuvių pasididžiavimu.

Vyčiuose kurstyti jaunatvišką ir lietuvišką dvasią yra leidžiamas žurnalas "Vytytis", kurio uždavinys yra skiepyti religijos, tėvų žemės Lietuvos, jos kalbos, istorijos bei kitų jaunomenei brangių idealų melę.

Nors "Vytyties" leidėjai ir redakcija daro visa, kad žurna-

A. TOSCANINI, žymus italų dirigentas (l.), padėjo lazdele ir užsitarė nuo pasaulio prie Maggiore ežero.

NUKRYŽIUOTOJO JEZAUS SESERŲ RĖMĖJŲ RUOŠIAMAS

Piknikas Darbo Šventėje

VIENUOLYNO SODYBOJE, BROCKTONE, 261 Thatcher St.

ŠVENTEJE DALYVAUS BROCKTONO MIESTO MAYORAS GERALD C. LUCEY.

Šventė prasidės 10 val. pamaldomis • 12 val. lietuviški pietūs • 1:00 val. įvairi programa, kurioje dalyvaus šv. Kazimiero parapijos Brocktone tautinių šokių grupė • Bus "Amateur Show"—jaunųjų muzikos bei šokių mėgėjų konkursas • Įvairūs žaidimai ir lenktynės • 4:00 val. šokiai ir dainos.

ŠOKIAMS GROS AL. STEVENS ORKESTRAS.

VISI RĖMĖJŲ SKYRIAI TURS SAVO STALUS — BUS UZKANDŽIŲ BEI PUKIŲ DOVANŲ

RUGSĖJO
6
SEPTEMBER

LABOR DAY
6
PIRMADIENI

Šiomet piknikas sutampa su vienuolyno 30 metų sukaktimi.

VISI NUOŠIRDŽIAI KVICIAMI IR LAUKIAMI

Katalikų Akcija

teorijoje ir praktikoje

hierarchijos apaštalavimo darbuose sudaro tai, ką mes šiandien vadiname Katalikų Akcija. Išsireiškimas Katalikų Akcija buvo žinomas jau praėjusio šimtmečio pradžioje. Jis pirmasis panaudojo popiežius Pijus IX; jis yra italų kilmės — Azione Cattolica. Pijus X šį terminą jau naudoja savo kairiosios enciklikose. Katalikiškos Akcijos pilną, galutinę ir klasišką definiciją yra palikęs popiežius Pijus XI.

Tie du žodžiai Katalikų Akcija negali būti išskirti, jie turi būti vartojami drauge. Tie, kurie su šiuo judėjimu yra menkai susipažinę, mano, kad pvz.: geros knygos skaitymas, gero darbo darymas, įsirašymas katalikiško laikraščio, ar aukojimas misijoms sudaro Katalikų Akciją. Tai tik bus geri darbai, kuriuos katalikai yra įpareigoti daryti, bet tai dar nebus Katalikų Akcija, nes jiems trūksta keturių pagrindinių šios veiklos žymių: 1. Pasauliečių veikimas arba darbas, 2. Organizuotas darbas, 3. Apaštališkas darbas, 4. vyskupo priežiūroje atliktas darbas. Joks darbas, jokia organizacija, nors ir turėtų augstus idealus, nebūtų dar Katalikų Akcija, jei tam trūktų anksčiau išskaičiuotų keturių esminių žymių. Katalikų Akcija tai ir bus organizuotas pasauliečių dalyvavimas apaštalavimo darbe, remiantis vyskupo mandatu, instrukcijomis, nurodymais.

Pasauliečių dalyvavimas apaštalavimo darbe yra suprantamas plačia prasme. Tokie pasauliečiai neįgyja specialaus autoriteto, kuris būtų lygus ar bent panašus dvasiškios autoritetui, kurį ji gauna per kunigystės sakramentą. Jie neturi jokios valdžios bažnytinės hierarchijos mokyje, pašventinime ir valdyme, nė mažiausiu laipsniu nelieka hierarchijos nariu. Jie pvz. neturi teisės spręsti, kas moterystės sakramentui yra esminio, o kas tik pripuolama. Jei kas tokią teisę savintis, pagal savo

KUN. DR. A. JUŠKA, ALRK Federacijos sekretorius

įsitikinimus kitus instruktuoti, nebegalėtų išlikti Katalikų Akcijos nariu, toks būtų peržengęs savo ribas. Per Katalikų Akciją pasauliečiams suteikiama garbė ir kai kurios privilegijos dalyvauti išganymo ir atpirkimo darbe.

Katalikų Akcijoje visos instrukcijos yra gaunamos iš viršaus, pradedant popiežium, baigiant vyskupais. Augstieji ganytojai, remdamiesi gyvenamo momento reikalavimais, tai vienkilai meta atskirą sūkį, nurodo bendrais bruožais pagrindinę ir esminę liniją, o tokio plano detalių išdirbimą, jo įgyvendinimą palieka Katalikų Akcijos atskiriems vienetams.

Šių metų Katalikų Akcijos vyriausias uždavinys, apie tai daug sykių yra kalbėjęs Pijus XII, Amerikos vyksupai, kaip ir mūsų ganytojai, esantieji šiapus geležinės sienos, yra pagerbti Mariją, įrodyti, kad mes, arba bent mūsų tėvai, yra kilę iš Marijos žemės, esame verti Jos vaikai.

Katalikų Akcijos nariai neturėtų tenkintis vien tylos pagarbos, asmeniškio pripažinimo ir išpažinimo pareiškimais Marijai.

Mes gerbiame tautinius sentimentus, lietuviams betkokia kaina turime išlikti, tačiau apie religinius dalykus lyg ir vengiame kalbėti, lyg ir skaitome, kad jie būtų privatūs. Pasiteisiname — nenorime kitiems įkyrėti, kitus nuo savęs atstumti, teviešpatauja liberalizmas mene, literatūroje. Katalikų Federacija (tai tik men-

kas pavyzdys) konkursą paskelbė Marijos metams — Kodėl aš myliu rožančių? Jame dalyvavo apie 900 jaunimo iš pradinės ir augštesnių mokyklų. Laimėjo dovanas. Deja, iki šiol dar neatsirado nė vieno lietuviško katalikiško laikraščio, kuris bent vieną tokį rašinį būtų patalpinęs savoje skiltyje.

Artinasi mūsų organizacijų kongresai. Kaip gi su Marija, ar Ji tų suvažiavimų bus centrinė ašis, ar Jos garbei bus viešų ir didingų manifestacijų, kaip šie metai, kad reikalauja? Kitos tautos jau mus pralenkia — italai, kroatai — Chicagoje suruošę nepamirštamą iškilmes Dangaus Viešniui. Malonu, kad pirmasis į tai dėmesį atkreipė prel. J. Balkūnas, ALRK Federacijos dvasios vadas, parengdamas Federacijos kongresui Clevelande spalio mėn. 8, 9, 10 d.d. tokią religinę programą, iš kurios ne tik lietuviams, bet ir visiems ano miesto gyventojams bus aišku, kad mes esame tikri Marijos vaikai. Sektinai pavyzdys. Reikia manyti, kad ir kiti du kongresai — Vyčių Pittsburgh rugpjūčio 26, 27, 28, 29; Ateitininkų Federacijos Chicagoje rugsėjo mėn. 3, 4, 5 d.d. ypatingu būdu Mariją pagerbs. Būtų gera, toks Katalikų Federacijos sekretoriato prašymas ir pranešimas yra šiam mėnesiui, kad ir visos kitos katalikiškos organizacijos, kaip ir jų padaliniai, ką nors didingą Marijos garbei suorganizuotų. Jei nebus suspėta anksčiau, palikite Kristaus Karaliaus šventei, pagerbste Karalių ir Karalienę. O jau laikas, laikas apie tai galvoti.

ELIZABETH, N. J.

Kai atostogos baigiasi ir daug kas pradeda grįžti į namus, kleb. M. Kamežio rūpesniu rengiamas didelis parapijos rudeninis piknikas mokyklos kieme. Kadangi svetimos vietose tenka brangiai mokėti už

patalpas piknikui, turint nuosavą vietą ir tai lengvai visiems pasiekiamą, maloniau visiems sueiti savoje vietoje. Piknikas įvyksta rugpjūčio 29 d., po pietų. Bus visokių pramogų, kad parapičiai ir šiaip svečiai turėtų malonumą. Taip pat galės ir patrepsėti. Klebonas įgijo parapijai mažą, lengvai perkeliamą pianą, o taip pat ir nuosavą automatišką plokštelių groti mašiną.

Šv. Onos novena

vedė patsai kleb. M. Kemežis, Zolinės tridienį — Tėv. Aukštikalnis, S. J., o Marijos Gimimo proga tridieniui vadovaus Tėvas J. Budzeika, MIC. Žmonės uoliai laiko šias dvasines iškilas, nes nauji pamoklininkai sukulia savo pamokslais daug susidomėjimo. Tokį klebono gražų žygi labai vertina parapičiai. Nestebėtina, jei ir kitų miestų lietuvių matosi pamaldose. Taip pat klebonas pranešė, kad yra nupieštas didelis Šiluvos Marijos paveikslas ir buv. kleb. kun. J. Simonaičio atvežtas iš Lietuvos, to akmens ant kurio Marija pasirodė, geras gabalas ir ataiškanamoje, puošnioje dėžėje bus pastatytas ant altoriaus.

Patiksliname

Šv. Marijos metų kongrese ir Lietuvių dienoje, rugpjūčio 15, Kennebunk Port, Maine, kur buvo labai daug suvažiavusių žmonių, be išvardintų mūsų padėkoje vietų, kaip Bostono, Cambridge, Haverhillio, Lawrence, Lowellio, Nashua ir Waterburio, specialūs autobusai buvo taip pat iš Norwoodo ir Worcesterio, kas per neapsižūrėjimą padėjo nepaminti, bet korespondencijoje sekantiame Darbininko numeryje jau nebepraleistą. Esame nuoširdžiai dėkingi tų autobusų organizatoriam ir jais atvykusiems mieliems mūsų svečiams. Visus, kurie mūsų Lietuvių dienoje aplankė ir parėmė aukomis bei darbu ją ruošiant, prisiminame savo maldose.

Dėkingi,

T. T. Pranciškonai
Kennebunk Port, Maine

Rb.

DIEVO MOTINA PAZAISLYJE V. Kašubos kalta akmeny.

Blynas man, o 10 dol. vargstantiems

TITAS NARBUTAS

Kai būdamas už kalnų ir marių, tolimuose Pietuose, Cileje, vieną dieną žiūrėjau pro langą į baltuojančias kalnų viršūnes ir apmąstinėčiau apie kenčiančius brolius Tėvynėje ir tremtyje, kambarin įėjo mūsų sekretorius.

— Šis sausainis jums, — jis dėjo ant stalo tokį blyno formos raguolį, — o tie 10 pėzų tai jūsų vargstantiems lietuviams Vokietijoje.

Žmogus padėjo dovanas, nušluostė sau sąrašą ir skubiai išėjo. Toks staigus dovanų įteikimas — nespėjau net padėkoti. Kokia jautri čilėno širdis! Pats uždirbdamas niekus, užgirdęs lietuvių vargus, paaukoko paskutinius savo pėzus. O tie

dešimt pėzų jam reikė daug daugiau, kaip čia kiekvienam mūsų dešimt dolerių. O dėl to blyno, tai jis žinojo, jog aš nealkanas, ir kasžin ar man patiks juo skonis. Bet ta parodyta užuojauta, ta broliška meilė šviesiu spindulėliu įėjo į manąją širdį. Ir kalnų viršūnės labiau prašvito, ir Lietuva, rodos, priartėjo, ir džiaugsmo tikrai padaugėjo krūtinėje.

Šiandieną per Balfą šaukiausi mūsų pagalbos broliai ir seserys už Atlanto. Jie laukia mūsų širdies dosnumo. Jie — mūsų kraujo broliai: seneliai, ligoniai, našlaičiai. Argi mes negalėtume jeigu ne pralenkti, tai nors susilyginti su tuo gerasirdžiu čilėnu? Čia, šiame krašte, esame sotūs; blyno — sausainio užtenka visiems. O Ballas organizuoja geriausią progą pagelbėti artimui. Daugelis mūsų esame patyrę dosnią artimo ranką per Balfą. Dabar turime jaustis laimingi, kad galime pasiųsti tą džiaugsmo spindulėlį vargstančių brolių širdis.

Kai reikia aukoti nevienas neapsisprendžia, kiek duoti. Kiti dairosi į artimą kaimyną ir bijo, kad savo aukta juo neprašoktu. O turėtume žinoti, kad protingas žmogus neskaitys mūsų turtų pagal tai, kiek davėm artimui sušelpiti. Juk kaip dažnai neturtingesni daugiau duoda, o yra ir turtingųjų, kurie turi širdį ir gausiai aukoja. Jei tik paklausysime tikros artimo meilės balso, vargstančio brolio sąrašą bus nušluostyta ir pavirs perlu mūsų kilniai širdžiai.

Nors artimo meilė neseikėjama piniginiiais vienetais, bet negalim nuraminti savo sąžinės davę stokojančiam tik labai mažą trupinėlį, kai galime duoti gerą kąsnį. Nori, nenori, tiki ar ne, vistiek kada nors išgirsi: "Buvau alkanas ir apenėjai mane..." Brolis laukia pagelbos. Ištiesk dosnią ranką ir su džiaugsmu

Baltimore, Md.

Pasiilgo lietuviško žodžio Carville mieste, Louisiana,

yra U. S. Marine ligoninė sergantiems baisiaja raupsų liga. Čia gydomi bene vienintelis ta liga sergąs lietuvis, Kazimieras Stanaitis (Stiny). Ilgą laiką čia slauginamas, jis gerojai pamiršo ir lietuvių kalbą. Iš generalinio Lietuvos konsulo New Yorke jis neseniai gavo "Lietuvių Dienas". Negalėdamas visko suprasti ir norėdamas prisiminti lietuviškųjų žodžių tarimą, K. Stanaitis kreipėsi laišku į lietuvių radijo vlandėlės Baltimorėje vedėjus Alb. Juškevičių ir Kest. Laskauską prašydamas atsiųsti jam lietuviškųjų liaudies dainų plokštelių. Šiuodu tai ir padarė: pasiuntė 5 plokšteles. K. Stanaitis, jas gavęs, labai apsidžiaugė ir gražiai siuntėjams padėkojo.

Apie save K. Stanaitis rašo: "Gimiau ir užaugau Pensylvanijoje. Dirbau antracito kasyklose, ligi šia liga apsigirau. Giminės ir draugai mane apleidė. Tačiau du mano vaikai, sūnus ir duktė, pasilikę ištikimi. Žmona prieš trejetą metų išsivienijo, pasilikę ištikimi. Jie visi gyvena Brooklyne. Savo žento ir marčios, taip pat anūkių, nesu matęs. Tačiau Dievu leidžiant, tikiuosi juos pamatyti." K. Stanaitis turi daug pagrįstos vilties pasveikėti. Jis prašo, kad kas nors iš lietuvių atsilieptų.

Prakasė žemę statybai

Dievo Apveizdos seserys, dirbančios Baltimorėje juodųjų tarpe, imasi statyti motinišką namą vieno milijono dolerių vertės, Wilkens Ave. rajono priemiestyje. Žemės prakashimo iškilmės įvyko rugpjūčio 22 d. Šios iškilmės apeigoms vadovavo ir pirmą kastuvą žemės išmetė prel. L. Mendelis, šių vienuolių dvasinis vadovas.

Nauja katedra

Prieš daugiau kaip pora dešimčių metų turtingas Baltimorės pirklys testamentu užrašė žymiai sumą naujai šios arkivyskupijos katedrai, arkivyskupo rezidencijai ir parapijos namams pastatyti Rugpjūčio 19 d. arkiv. P. Keough paskelbė, kad naujosios katedros statyba pradės dar šią vasarą ir manoma baigti 1959 metais. Statybos darbai už \$8,500,000.00 pavesti Philadelphiais - New Yorko firmai Turner.

Dalyvauja vasaros stovykloje

Į ateitininkų stovyklą Marianapolyje (Thompson, Conn.) išvyko šie baltimoriečiai, tos organizacijos nariai: Bogutaitė, Džadzys, Pukelytė, Eringis, Rudavičius ir Svolteis.

J. M.

Jau minime spaudos atgavimo 50 metų sukaktį

Neužmirškime, kad vienas iš didžiausių lietuviškų spaudos apaštalų buvo vysk. M. Valančius.

Jo gyvenimą ir veiklą rasite

YACLOVO BIRŽIŠKOS KNYGOJE

VYSKUPU MOTIEJAUS VALANČIAUS BIGGRAFIJOS BRUOŽAI

100 p. Kaina \$1.00

Gaunama "Darbininko" administracijoj

IŠ VISUR

● Anglijoje Liet. Bendruomenė apima apie 3000 lietuvių. Bendruomenę sudaro nepavieniai nariai, bet organizacijos, kurių čia yra apie 17. Didžiausia iš jų — Didž. Britanijos lietuvių Sąjunga (DBLS) su 40 skyrių ir apie 1000 narių. Jai vadovauja M. Bajorinis. Kitos didesnės organizacijos — Sporto klubas sv. Onos draugija, Liet. Klubas, Londono "Vaidila", skautai, žurnalistai ir kit. Ekonominį pagrindą sudaro Lietuvių Namų Akc. bendrovė su pagrindiniu kapitalu 7.000 svarų, turinti nuosavus namus su klubu, sale, valgykla, baru ir gyvenamais kambariais. Taip pat ji turi savo spaustuve "Nidą", prie kurios veikia "Nidos" knygos klubas ir leidžia knygas. Liet. Namų bendrovė dabar perėmė "Europos Lietuvis" leidimą. Laikraštis dėl mažos prenumeratos yra pasidaręs nemaža skolos.

● Argentinoje savišalpos ir kultūros draugija, pasivadinti "Nemuno" vardu, rugpjūčio 14 d. paminėjo 45 metų sukaktį.

● Adelaidėje, Australijoje, rugsėjo 3 d. stato St. Santvaro "Kaimynus". Režisuoja Paulius Rūtenis, dailininkas Antanas Rūkstelis.

● Australijoje, Wollongongo katedroje nuo liepos 25 d. pradėtos laikyti lietuviškos pamaldos. Leidimus lietuviškoms pamaldoms išrūpino kun. P. Butkus.

● Naujoji Zelandija. Aucklande liepos 25 d. buvo paminėta spaudos atgavimo 50 metų ir Vliko 10 metų sukaktys. Z. Piežaitė, Amerikos lietuvaite, atvykusi iš JAV, skaitė paskaitą apie lietuviškąją spaudą ir jos vargus. J. Pečiulaitis kalbėjo apie Vliko dešimtmečio veiklą. N. Zelandijos krašto valdybai pirmininkauja Č. Liutikas.

● Vokietijoje į PLB Vokietijos krašto Tarybą išrinkta: kun. A. Keleris, Pr. Zundė, Tėv. A. Bernatonis, Vlk. Gailius, Dr. J. Grinius, J. Glemža, E. Simonaitis, E. Žilius, J. Kriškėičius, kun. A. Būnga, kun. Dr. Aviža, Ign. Apyrbis. Kandidatais liko: Vl. Raišys, J. Bataitis, J. Venckus, Fr. Šlenteris, A. Survila, M. Jau-niškis.

● Ieškau savo švogerio Jono Stanulio ir sesers Antaninos Obelijūtes, kuri dirbo Kau-no Valstybės Teatre. Kas apie juos turėtų kurių žinių, prašyčiau pranešti adresu: Mrs. M. Navikas, 11 Kent Ave., Wayne, N. J.

MELSKIS SU BAŽNYČIA

Visų sekmadienų ir didesniųjų švenčių mišų maldas lietuviškai ir kitų daug maldų bei giesmių rasite maldaknygėje

Būk mums malonus

Parengė

PREL. F. BARTKUS

413 pusl. Kaina \$2.00

Užsakymus siųsti

DARBININKAS
680 Bushwick Ave.
Brooklyn 21, N.Y.

SPAUDOS MARSAS, kurį atliko mergaičių stovykla lietuvių susiartinimo šventėje Putnam, Conn. Nuotr. V. Maželio

Nurimus vasaros didiesiems karščiams ir mergaičių skruzdėlyniui mūsų sodyboje, vis dar prisimena mūsų geradarių ir bičiulių darbai per Lietuvių Susiartinimo šventę. Tat nors trumpai, bet širdingai norime padėkoti Didžiam Gerbiamai Dvasiškijai, atlikusiai įvairias pamaldas, Geradariams už trisus prieš įvairių darbų ir parengimų, mokytojoms ir stovyklautojoms už gražią programą, o svečiams ir bičiuliams už atsilankymą ir aukas, kuriomis parėmėte Marijos šventovės statybą. Mūsų žodžiai persilpni išreikšti mūsų gilų dėkingumą. Tegul Dangiškoji Motina Jums gausiai atlygina. Su širdinga padėka ir malda
Nek. Pr. Švč. M. Marijos Seserys

BALFO DEŠIMTMEČIO
AKADEMIJA - KONCERTAS
įvyks 1954 spalio 17, 4 val. p.p. Webster Hall, New Yorke
Koncerto programą išpildys: Smuikininkas Izidorius Vasyliūnas
Solistės: Prudencija Bičkienė ir Stasė Daugėlienė
Solistams akomponuos muz. AL. MROZINSKAS
Didžiojo New Yorke ir apylinkių lietuviai maloniai prašomi iškilimėse dalyvauti ir tuo paremti šalpos darbą.
Šokiams gros AD. JEZAVITO orkestras
NEW YORKO BALFO 10-ČIO MINĖJIMO KOMITETAS

Nekalčiausios Marijos širdies stovylą sutikti, suprasti ir persiimti Jos pageidavimais, įsigykite knygą
MARIJA KALBA PASAULIUI
DR. L. DA FONSEKA KNYGA,
Ją galima gauti "Darbininko" administracijoje, "Sudavos" knygyne, 4434 So. Fairfield Ave., Chicago 32, Ill. ir 122 Canton St., Stoughton, Mass. Kaina 2 dol.

Ponas Toks nori matyti

Bendruomenės pastangomis vietinė kavinė jau seniai veikia ir daug veikėjų sutraukia didesnei veiklai įveikinti.

— Visi ten eina, — tarė sau ponas Toks, — kodėl ir man neužteisi?

Tyliai įžengė kavinė, permetė akim visus ten bekavinėjančius ir prisitartinęs prie padavėjo nuolankiai ir aiškiai paprašė:

— Norėčiau puoduką pilną kavos pažiūrėti.

— Kavos pažiūrėti? — lyg gerai nenugirdęs klausė padavėjas.

— Taip! Rodos aiškiai sakiau, — ir ponas Toks pakartojė savo prašymą leisti jam kavos pažiūrėti.

— Kavą tamsta nori gerti, ar tik pažiūrėti? — dar labiau susimaišęs paklausė padavėjas.

— Žinau, kad yra juokingų žmonių, — akis išmeigęs į padavėją kalbėjo Toks, — bet tamsta ar tik nebūsi pats juokingiausias? Vadovaudamasis kažkokiais neaiškiais politiniais veiksniais norėtum, kad aš kavą gerčiau nežiūrėdamas? Kaip tai įmanoma? Turiu užsimerkti arba jūs turite užrišti klientams akis? Kur aš atsidūriau?...

— Neimkis širdin! — mėgino raminti poną Tokį. — Tamsta gali puikiai žiūrėti. Nesusipratimas kilo tik dėl to, kad tamsta, užuot sakęs "gerti", pasakė "žiūrėti", o tai man atrodo truputėlį keistoka.

— Keistoka? Kodėl? — stebėjosi Toks. — Norėčiau žinoti, ką daro kiti su kava: pila į kišenę, pavozia po kepture, išlieja pro langą?

— Ne, suprantama... ją visi geria, — aiškino padavėjas.

— Taigi, jei žinai, kad kavą geria, — spyrė jį ponas Toks, — koks iš to tamstai malonumas būtinai priverstis kiekvieną sakyti: "duok kavos ir aš ją čia pasižadū išgerti?" Nori, kad tai pasakytčiau?

— Ne, aš to nenoriu. — Mikičiodamas prisipažino padavėjas ir nužemintai paklausė, ar ponas Toks noris kavos.

— Aišku, — riktelėjo Toks. — Juk kavinė neišskudintis barzdos.

Padavėjas atnešė puoduką kavos ir pastatė ant stalo.

— Matau!, — apsidžiaugė ponas Toks. — Ar tamstai nesudarau kokio nemalonumo?

— Kokio nemalonumo? — teiravosi padavėjas.

— Kad aš žiūriu į kavą, — atrėžė Toks. — Jei mano šis natūralus elgesys turėtų tamstai sudaryti nemalonumą, tai aš galiu išgerti užsimerkęs. Aš jau taip sutvertas: jei tik galiu patenkinti kitus, tai darau kuo mįliausiai ir be ilgų ceremonijų.

Tai pasakęs ponas Toks paėmė kavos puoduką, gerai užsimerkė ir jau buvo begerišas, bet isiterpė padavėjas šnibžėdamas:

— Ne, ne! Dėl manęs...

— Koks reikalas! — kantrybės netekę rėkė ponas Toks — Aš stengiuosi patenkinti visus jo įgeidžius, o jis bumba, kaip boba rugštis užsigėidusis.

Ponas Toks vieną akį primerkęs išgėrė kavą ir lietuviškas bendruomenės kavinę apleidė supykęs.

CURTIS BACON, amerikietis archeologas, rodo, kurioje vietoje akmenį jis rado seną germanų-vikingų raštą, vadinamąjį "runų raštu." Vikingai buvo Amerikon atvykę anksčiau už Kolumbą.

ŠVČ. TREJYBĖS PARAPIJOS METINIS PIKNIKAS

NEWARK, N. J.

Vienintelis metinis piknikas Newarko šv. Trejybės parapijos įvyksta sekmadienį, rugpiūčio - August 29, Lietuvių Laisvės parke 340 Mitchell ave., Linden, N. J.

Piknikas prasidės 1 val. po pietų. Pikniko metu bus skanių valgių, gėrimų, laimėjimų ir smagių pramogų. Gros puikus orkestras. Jaunimui bus puiki proga, vasarai besibaižiant, gryname ore pasisodinti. Į pikniką kviečiame visus parapijiečius, kaimynus ir draugus atsilankyti.

Jūs,

Prel. I. Kelmelis

Išrinko valdybą

Rugpiūčio 19 d. šv. Jurgio Draugijos salėje įvyko New Jersey bendruomenės apylinkių atstovų suvažiavimas. Atstovus prisitūnė Kearny, Jersey City, Jamesburg ir Ne-

Waterbury, Conn.

Rugpiūčio 22 d. pas p. Urėnus buvo parengimas seselių pranciškiečių Pittsburgh, Pa., statomai koplyčiai paremti. Iš Waterburio yra kilusios 4 seselės pranciškiečiai.

Parengimas gerai pasisekė. Buvo graži diena. Žmonių prisidėjo ne per daugiausia, bet padarėm pelno 175 dol.; viena moteris paaukojo 25 dol., taip pasidarė 200 dol.

Nuosirdžiai dėkoju visiems, kurie daug kuo prisidėjo prie parengimo, labiausiai visai Urėnų šeimai, kurie nesigailėjo nei aukų nei darbo. (Viena jų dukra yra seselė). Ačiū visom šeiminiškėm. Atsilankė taip pat klebonas ir kun. Ce-batorius, trys seselės pranciškiečiai.

Uršulė Liutkevičienė

Žvalgas

KAS YRA DIEVAS? KAS YRA ŽMOGUS? KOKIE TURI BŪTI ŽMOGAUS SANTYKIAI SU DIEVU?

Šiuos klausimus rasi išsamiai svarstomus ir giliai sprendžiamus dviejų Vilkaiviškio seminarijos profesorių: prel. Dr. F. Bartkaus ir kan. Dr. P. Aleksos naujausiame veikalė

DIEVAS IR ŽMOGUS

Didžiulio formato 517 p.

kauna: neįrišta — \$5.00, kietais viršeliais — \$6.50

Užsakymus siųsti:

DARBININKAS

680 Bushwick Ave.

Brooklyn 21, N. Y.

Norite geros—meniškos fotografijos

PORTRETO, SEIMOS, VAIKŲ, ĮVAIRIŲ PROGŲ (vestuvių, krikštynų, gimtadienių, įvairių pobūvių ir pan.) NUOTRAUKŲ: norite atnaujinti seną fotografiją?

Jums geromis sąlygomis padarys

VYT. MAŽELIS

gvv. 422 Menahan Str., Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Skambinti tel. HYacint 7-4677

wark. Iš Elizabetho ir Lindenc atstovai tą dieną negalėjo dalyvauti. Į prezdiumą buvo išrinkti K. Trečiokas, A. Kačianauskas ir St. Jakštas. Suvažiavimui pirmininkavo St. Jakštas.

Į apygardos valdybą išrinkti: pirm. Vladas Dilis, I vicepirm. Jokūbas Stukas, II vicepirm. Purnas, sekr. St. Jakštas, įzd. K. Kačianauskas, kandidatai — K. Trečiokas ir Iz. Jatalis. Į kontrolės komisiją išrinkti: Izab. Dilienė, A. S.

Norwood, Mass.

Nors Norwoodo kolonija nėra didelė, bet lietuviai katalikai nemažiau pasižymi katalikiškame ir lietuviškame veikime už kai kurias didesnes kolonijas, dalyvauja svarbių organizacijų suvažiavimuose. Taip pat organizuotai dalyvauja vienuolynams remti parengimuose, išvažiavimuose bei piknikuose.

Kaip kasmet, taip ir šiomet, rugpiūčio 15 į lietuvių pranciškonų vienuolyno pikniką Kennebunk Port, Mainė buvo nuvykęs autobusas su 43 asmenimis ir 10 automobilių. Kiek man žinoma, pranciškonų piknike dalyvavo per 100 norwoodiečių.

Rugsėjo 6, Labor Day šventėje, vėl didelis norwoodiečių būrys nušėsi dalyvauti Nukryžiuotojo Jėzaus seserų rėmėjų rengiamajame piknike Brocktone. Apskritai, apie Norwoodo lietuvius katalikus galima būtų pasakyti lietuviškuoju priežodžiu — "mažas kelmas didelį vežimą verčia."

Trečiokas ir L. Šimkus, kandidatai Andr. Trečiokas ir V. Vitkauskas. Švietimo ir kultūros skyriui vadovauti išrinktas J. Stukas, ekonomijos — Purnas.

Apylinkių atstovai tarėsi lietuvių kolonijos įsteigimo reikalui. Nors ir numatė tam tikrų sunkumų, bet dauguma pritarė kolonijos įsigijimo idėjai. Tikimasi, kad ekonominė komisija sekančiam apylinkių suvažiavime kolonijos klausimu plačiau referuos. V. J. D.

LIETUVIŲ ENCIKLO- PEDIJOS

reikalais pasitarti į Philadelphia buvo susirinkę: LE leidėjas J. Kapočius, dr. J. Puzinas, dr. V. Maciūnas, inž. A. Jurskis, A. Mažiulis, A. Bendorius. Su dr. A. Saliu buvo tartasi prieš posėdį, kuris įvyko rugpiūčio 22 d. Aptarti įvairūs LE redakciniai klausimai. A. B.

VIENOJE BROOKLYNO SIUVYKLOJE

(Atkelta iš 2 ps.)

viršaus. Darbininkus tai užgauna, nes jie gyvena ne Stalino diktatūroje, o laisvoje šalyje, kur viskas demokratiškai tvarkoma. Lokalo valdybai su delegatu nebuvo maloni tokia teisinga pastaba, bet jie vistiek savo laikėsi.

Pagaliau nutarė šiaip ar taip "demokratiškai" su darbininkais susitvarkyti, nes ilgiau laukti nebuvo galima; darbininkų nuotaikos buvo rūkščios. Taigi painformavo visus bimbinius pasekėjus ir susirinkimą rugpiūčio 13 d. sušaukė. Susirinkimam atėjo net 4 vykdamosios (čia sakoma, pildomosios) tarybos nariai: St. Jackus, Vyt. Uberas, J. Bernotas ir G. Kazakevičius, Jr. Šiaip jau į tokius susirinkimus ateina 1 ar 2 vykd. tarybos nariai kaip stebėtojai. Ch. Kuindrotas susirinkimui vesti pasiūlė St. Jackų. V. Brazaitis pasiūlė kitus 2 vykdamosios tarybos narius, kad jie balsus skaitytų. Matyti, visa tai buvo sutarta iš anksto.

Tačiau Mitchulio darbininkai tokiai susirinkimo tvarkai nepritarė. Kaip uništai, jie pareikalavo savo teisių, nes moka gi mokesčius ir rūpinasi unijos reikalais ne prasčiau už delegatą ir vykdamosios tarybos narius. Darbininkai pareiškė, kad jie patys išsirinks susirinkimo pirmininką ir balsų skaitytojus. Buvo beprasideda karšti ginčai, tačiau darbininkai nenusileido ir privertė su jų valia skaitytis. Susirinkimui vesti buvo išrinktas J. Buivy-

ŽINIOS IŠ LOS ANGELES, CAL.

Nors Kalifornijoje yra amžina vasara, bet piknikų sezonas jau baigėsi. Prasidės parengimai salėse. Jų iki advento pramatyta visa eilė. Ruošia vakarus su meninėmis programomis: vietos bendruomenės apylinkė, Balfio skyrius, vyčiai ir kt. Vietos apylinkės parengimas bus rugsėjo 26 d. parapijos salėje. Pelnas pramatytas šalpai ir kitiems reikalams.

— V. Ramono "Kryžiai" angliškai jau išėjo iš spaudos ir galima romaną įsigyti pas spaudos platintojus ir "Lietuvių Dienų" leidykloje. Romaną išvertė M. Stark, o išleido A. Skirius. Knyga įrišta kietais viršeliais. Kaina 4 dol. Tai puiki dovana angliškai kalbantiems lietuviams ir amerikiečiams.

— Vyčių susirinkimas įvyko pas M. Wisneski rugpiūčio 16 d. Susirinkimą pravedė kuopos vicepirm. J. Bardar. Nutarta išleisti specialius lapelius apie Lietuvos vyčius, padedan-

čius supažindinti platesnes mases su organizacijos siekliais ir tikslais. Lapelius sutiko nepamamai atpausti kuopos pirminkas A. Skirius.

— "Lietuvių Dienų" rugsėjo num. jau išėjo iš spaudos. Šiame numeryje Dr. J. J. Belskis, Lietuvos konsulas, buvęs vienas iš žymiųjų Amerikos lietuvių veikėjų nepriklausomybės kovų laikais, pradeda savo atsiminimus. Jam kelėtą kartų Lietuvos vadavimo reikalais yra tekę su specialiais uždaviniais vykti Lietuvon ir ten tartis su tuometiniais veikėjais: Dr. J. Basanavičiumi, Voldemaru, Stulginskiu, Smetona, Griniumi, Šleževičiumi ir kit. Dar rašo Ign. Šeinius, dr. inž. A. Damušis, A. Simutis, Alė Rūta, B. Auginas ir kiti. Duodami pasikalbėjimai su Vytautu Bieliajumi ir Milton Stark, "Kryžių" vertėju anglišką kalbą. Telpa virš 50 nuotraukų iš viso pasaulio lietuvių gyvenimo.

Margam pasaulyje visai būna...

Bolševikų užimtoje Pragoje vienas draugas pasisakė kitam, kad šeimoje laukia kūdikio ir jam reikės vežimėlio.

— Nenusimink, — ramino jį draugas, — pats dirbi vaikų vežimėlių fabrike. Pasiimk kasdien po dalį niekam nematant, ir po mėnesio susistatysi vežimėlį.

Po mėnesio jiedu vėl susitiko. Vaiko tėvas vėl nusiskundė:

— Padariau, kaip man patarė, bet, deja, išėjo ne vaiko vežimėlis, o kulkosvydis...

— Tai dar gerai, — apramino jį draugas, — pas mus iš duonos kepalas išeina bomba.

Buvęs ministeris bedarbis Nacių laikais buvęs pašto ministeris Wilhelm Ohnesorge, sėdėjęs kalėjime ir neseniai paleistas, paskelbė "Anklage" laikrašty šitokio turinio skelbimą: "Dėmesio elektros į-

monėms! Bedarbis ieško darbo. Buvęs Reicho pašto ministeris, daktaras ir inžinierius, turįs 50 m. praktiką, sutinka dirbti už betkokį atlyginimą. Garsusis bedarbis eina 82 metus."

Krutėk ir gyvensi.

Pastebėta, kad moterys apskritai gyvena 5 metais ilgiau negu vyrai. Anglas dr. Morris ėmėsi šį reiškinį moksliskai tirti. Jis mano, kad moterų ilgesnis gyvenimas priklauso nuo jų didesnio judėjimo namų ruošos darbuose. Nuomonei patvirtinti ima pavyzdžius iš Londono autobusų vairuotojų (visad sėdinčių) ir tu pačių autobusų konduktorių (visad stovinčių ir judančių). Dėl širdies sutrikimų pirmųjų gyvenimas esąs trumpesnis. Taip pat išskaičiavo, kad laikas sėdintis telefonistes, krautuvių padavėjų už raštininkes. Išvada — nori ilgai gyventi, judėk, o jei esi darbo priverstas sėdėti, krutinkis kad ir ant kėdės.

Laimėjams pienas

Vokiečių pienininkų sindikatas nusprendė kiekvienam vokiečių futbolo komandos lošikui, laimėjusiam pasaulio čempionatą, per 6 mėnesius nemokamai prie durų pastatyti po puslitrį nenugriebto pieno.

Priima ir šunis

Norėdami daugiau privilioti klientų, 400 Anglijos viešbučių pasiskelbė priimti svečius su jų šunimis. Šunės ne tik būsią puikiai šeriami ir specialiose lovose guldomi, bet ir laikomi pilnateisiais viešbučių svečiais.

Namų gamybos frankfurtai, dešrelės

Namų gamybos sv. frankfurtų 59 c.

Išspraktikaves namų užkandžiams paruošti mėsa, rūkytus gaminius. Pamėgink mūsų namų gamybos lenkišką dešra, kepeninę, frankfurtus ir rūkytus gaminius.

POREBSKIS NAMŲ GAMYBOS DEŠROS

2706 W. Cermak Rd.

FRontier 6-3811

Help wanted Female

JAUNOM MOTERIM DĖMESIO!!

ČIA GERA PROGA TAPTI REGISTRUOTA SLAUGE PRIPAZINTA SLAUGIŲ MOKYKLA

Reikalaujamas amžius tarp 17 ir 30 metų; turi būti baigusios 4 metų High School kursą. Mokslas, knygos, uniformos, išlaidos ir kitos išlaidos nekainuoja priimtom studentėm į rugsėjo klase. Modernūs mokslo kambariai, dietos ir chemijos laboratorijos ir naujausia biblioteka studentėm leidžiama naudotis naujam slaugių name.

Rašyti:

DARBININKAS NEWS

Box P 100

79 W. Monroe, Chicago 3, Ill.

Ar skaitai
Darbininką?

Mt. Drb.

ŠACHMATAI

Veda K. MERKIS

Amerikos moterų p-bes laimėjo Gisela K. Gresser iš N. Yorko, surinkusi 8:2 taškų. Sonja Graf Stevenson ir Amerikos meistrė Mona May Karff po 7:3. Gresser ir Stevenson kvalifikavosi į 1955 tarptautines moterų pirmenybes.

Kazys Škėma laimėjo Detroito lietuvių turnyrą, 2 v. Vytautas Kutkus, 3. Gilvydis. Dalyvavo 11 žaidėjų. Škėma pasižymėjo būdamas Bostone; jis dukart laimėjo Bostono meistrėrio vardą. Dabar lauksime jo pasirodymo Detroito ar Michigano p-bėse.

Detroitas naujas lietuvių šachmatininkų taškas. Jų surinktas turnyras ir pasirėngimas dalyvauti Toronto sporto žaidynių šachmatų varžybose rodo jų aktyvumą. Šachmatų reikalus Detroito tvarko Balys Petkauskas.

Bostono lietuviai pr. penktadienį turėjo žaibo varžybas 3 grupėse. A grupėje laimėjo Kazys Merkis, surinkęs 7:3 taškų, 2-3 v. Jonas Starinskas ir Andrius Keturakis po 6:4. B grupėje: 1. Vytautas Vilutis 5:0, A. Juozas Petronis 3:1, 3. Pranas Martinkus 2:2. Jaunių grupėje laimėjo Romas Venckus 4:0, 2. Romas Sležas 2:2. Žaibo varžybos vyko So. Bostono Liet. Pil. Klube.

Hartfordo lietuviai (vadovauja Strazdas) numato rungtynes su Bostono lietuviais Bostone ir Hartforde.

Lietuva Stockholm olimpiadoje. Geras Lietuvos šachmatininkų pasirodymas 1933 Folkestone (Lietuva 7 vietoj iš 16 valstybių) ir 1936 Muenchene (Lietuva 11 v., dalyvavo 21 valstybė), užtikrino Lietuvos dalyvavimą pasaulio p-bėse 1937 Stockholme. Pirmenybes laimėjo Amerikos komanda (Rechevsky, Fine, Kashdan, Marshall, Horowitz). Lietuva (V. Mikėnas, P. Vaitonis, I. Vistanekis, M. Lutckis ir L. Abramavičius) pasidalino 7-8 vietas su Estija (P. Keres, P. Schmidt ir kt.). Dalyvavo 19 valstybių. Zemiau Lietuvos liko Jugoslavija, Švedija, Latvija, Anglija, Suomija, Danija, Italija, Islandija, Belgija, Norvegija ir Škotija.

DR. G. FISHER, Kenterburio arkivyskupas, Anglijoje, atvykęs į World Council of Churches, Chicagoje, policininkų mokomas susiekimo tvarkos. Anglijoje ji kitokia.

SPORTAS

Veda Ant. Bagdžiūnas

Futbolo sezonas pradėtas pergale

Praėjusį sekmadienį Lietuvos Sporto Klubo abi futbolo vienuolikės pradėjo 1954-55 metų sezoną draugiškom rungtynėm su Elizabeth S. C.

Antroji vienuolikė draugiškas rungtynes draugiškai ir baigė 3-3. Beleckas, Remėza ir Saldaitis įsirašė į įvarčių medžiotojų sąrašus.

Pirmoji vienuolikė Freimano (2) ir Gražio įvarčiais išsikovojo užtarnautą pergalę prieš Elizabeth šeimininkus. Vientolikiškas veidas visiškai nepasikeitęs: Vitols; Jančevskis-

Dr. Vilis Purmalis

Priėmimo valandos:
Pirm.-Treč.-Penkt. nuo 5
ligi 8 P. M.
216 OVINGTON AVE
(ties 70 g-vė.) tarp 2 ir 3 Ave.
BROOKLYN 9, N. Y.
Tel. Terrace 9-2085
Važiuoti BMT Sea Beach traukiniu
ligi 59 g-vės, palmti Local
ligi Bay Ridge Ave. (69 g-vė).
Dienom ligi 4 val. skambinti
ULster 4-1600

LET'S PLAY BALL!

on our
BASEBALL BATTING RANGE
New! 18 Hole miniature Golf Course

PELHAM PARKWAY
Batting Range

Pelham P'kway So. & Stillwell Ave.
Bronx

One Block East of Pelham Heath Inn

TY 2-4190

SAVINGS ACCOUNTS CORDIALLY
INVITED

LATEST QUARTERLY
INTEREST — DIVIDEND

2 1/2% Per Year

Plus Extra 1/4% Per Year

THE Kings County
SAVINGS BANK

135 BROADWAY at BEDFORD AVE.
539 Eastern Parkway at Nostrand Avenue
Your Deposits in This Bank Are Fully Insured
Up to \$10,000.
Member Federal Deposit Insurance Corporation

Vaitkevičius; Jegeris - Arens-Jokūbaitis; Sabaliauskas-Wells - Freimanis - Kalašinskas, Gražys ir Mileris. Jie davė tipingą lietuvišką žaidimo stilį: kartais suspindėdavo futbolo deimantukai, o kartais žiūrovai turėdavo rausti iš gėdos, matydami "profesionalus" nepataikantį į kamuolį.

Tačiau žvelgiant į ateinančią sezoną, mūsų vienuolikei tikrai yra viltis "įsikibinti" į 8 stipriųjų grandinę, tik, žinoma, reikia nuoširdaus darbo, drausmės ir daugiau draugiškumo vieni kitiems.

Idomi sportininkų pramoga

Šį sekmadienį, rugpiūčio 29, Lietuvos Sporto Klubas pirmą kartą savo ketverių metų gyvavime rengia gegužinę - pikniką.

Kaip toji gegužinė pavyks, priklauso ne vien tik nuo rengėjų, kurie jau visas mėnuo ruošiasi, bet ir nuo mūsų pačių, nuo futbolo mėgėjų, nuo sportininkų bičiulių ir nuo tu, kuriems lietuviškas jaunimas labiausiai rūpi.

Toji gegužinė — tai lietuviškos visuomenės ir lietuviško sportinio jaunimo susiartinimo šventė. Mes dažnai skaltome spaudoje, matome aikštėje lietuvišką jaunimą laimint, tačiau labai retai mes pagalvojam, iš kur tas jaunimas ima tiek energijos ir pagaliau iš kur jis gauna lėšų tai nesugriaunamai lietuviškumo propagandai.

Mielas skaitytojau, priimk šį sportininkų nuoširdų kvietimą ir savo atsilankymu prisidėsi.

SPORTO KLUBŲ DEMESIUI

Ryšium su IV-mis S. Amerikos lietuvių sportinėmis žaidynėmis, kurios įvyks rugsėjo 4-5. Toronte, Kanadoje, kad būtų išvengta nesuspriktimų dėl sporto teisės ir registracijos, LFASK praneša:

1. Sporto klubų vadovybės iki rugpiūčio 25 d. atitinkamoje sporto apygardoje privalo atlikti sportininkų perregistravimo ar užregistravimo LFASK formulumus.

2. Sporto apygardų vadovybės įpareigojamos ne vėliau rugpiūčio 31 d. LFASK (Ed. Vengianskas, 6100 So. Peoria St., Chicago 21, Ill.) pristatyti apygardoje užregistruotų sportininkų vardinius sąrašus, nurodant jų priklausomybę klubui ir sportininko registracijos kortelės numerius.

3. Žaidynių metu, iškilus abejonių dėl paskiro sportininko registracijos ar starto teisės, pagrindu bus imami LFASK turimi daviniai rugsėjo 4 d.

Lietuvių F.A.S. Komitetas

The Bronx Dale Inn

1750 WESTCHESTER AVE.

TY 2-9802

SAL TERRANOVA, Prop.

Italian - American Cuisine
OPEN AIR GARDEN
Free Parking

• Weddings
• Banquets
• Club Affairs

dėk prie tos lietuviškumo tvirtovės statybos.

Sportininkai savo svečius žada truputį palinksminti, gal kiek ir nervus padilginti. Pirmiausia tai dviejų valstybių, būtent, New Jersey ir New Yorko futbolo rinkinių kova. Kaip jau spaudoj buvo skelbta, New Yorko ir New Jersey vienuolikiškas bus sudarytos iš stipriausių žaidėjų (nesvarbu, kad seniau buvusių). Principinį sutikimą ginti New Yorko spalvas davė dail. Česl. Janušas ir rašyt. Alg. Landsbergis ir eilė kitų žymių sportininkų.

Apie 4 val. susitinka latvių rinktinė su LSK

Latvių rinktinę sudarys Vitols, Jančevskis, Jegeris, Arens, Freimanis, Kanapasevics, Celmaratgs, Grasis —tai visi žaidikai, kurie New Yorko sportinėje arenoje iškopė į geresnių žaidėjų eiles. Lietuvių sporto klubo vienuolikiškas savo kukliuose lietuviškuose rėmuose.

Gegužinės šeimininkai žada svečius lietuvišku nuoširdumu pavaišinti, pasilinksminti ir priimti.

Gegužinės vieta pasiekiam: važiuojant iš Williamsburgo, važiuoti traukiniu GG iki Queens Plaza ir persėdus į greitąjį "F" arba "E" iki 179 g. Išlipus laukti autobuso Q1, Braddock Ave. ir juo važiuoti iki 222 gatv. Queens Soccer Field.

Važiuojant viršutine Jamaica linija iki paskutinės 168 stoties ir autobusų stotyje, kuri yra tik už vieno bloko, sėsti į Q1 Braddock Ave. autobusą.

Žinios iš New Jersey

Pagaliau prašeko ir New Jersey valstybės futbolo menedžeris apie savo vienuolikę. O toji rinktinė, esu tikras, be (nukelta į 8 psl.)

Display

Sell CATHOLIC Christmas Cards
Make \$50.00 easy in spare time
Show your friends lovely, new, Religious Cards never before offered. Amazing values. Sell 21 for \$1.00. Up to 100% profit. Over 57 other assortments on which you can make easy money fast. Start now—write for samples today.

EXCELSIOR GREETINGS,
5938 E. Fieldston Rd., N. Y. 71, N. Y.

RESORTS

KESWICK — ASTORIA

207 3rd Ave., Asbury Park, N. J.
Block to Ocean. Phone PR 5-1715
Europ. Plan \$18. With delicious meals \$40 up, single.
Near Churches. Booklet.
A. D. McTighe, Owner
Mrs. B. M. Kane, Mgr.

Country Board — New Jersey

BAILEY'S HALL
Main & Johnson Ave., Bay Head, N.J.
American Plan. 3 Meals Daily. Double Rooms. Private Porches. Ocean & Bay block away. Reasonable Rates.
Tel.: Point Pleasant 5-9724

SMALL CATHOLIC HOTEL

MT. SINAI, L. I.
Catering to the care of elderly people. Beautiful surroundings overlooking L. I. Sound, permanent or summer accommodations, excellent care. Rates reasonable. 60 miles from N. Y. City. Here Mother ar Dad enjoy the homely comforts so necessary to elderly folks.
Box 178, Mt. Sinai,
G. T. CRAWFORD, Mgr.
Tel.: Port Jefferson 8-0665

SPECIAL LABOR DAY WEEKEND RATES

Through Beautiful "Indian Summer" offered at

St. Joseph's Villa

"Blairden," Peapack, N. J.
Guest House for Women
Beautiful French Chateau on the Picturesque Somerset Hills overlooking Lake Ravine. Delightful Resort for Health, Rest and Recreation. Radio, 3 TVs, Tennis, Swimming, spacious lawns, shady walks, airy rooms. All Conveniences. Excellent meals. Access to Convent Chapel — Daily Mass.
For reservations, write or phone Sisters of St. John the Baptist
PEapack 8-0334

Tel. EV. 8-9794

M. and Z. AUTO COLLISION WORKS

LIETUVIŲ SPECIALISTŲ
COLLISION IR AUTO TAISYMO D-VĖ

Atliekami visi collision, dažymo ir mech. taisymo darbai.
Darbas atliekamas pigiai ir sąžiningai.

J. MALDUTIS, namų tel. HY 7-3247 937 GRAND STREET
Z. ZALIAUSKAS, namų tel. GL. 6-8659 BROOKLYN, N. Y.

APLANKYKITE JONĖS ŽUKAUSKAITES

VASARNAMĖ PRIE ATVIRO JŪROS

REZERVUOTIS KAMBARIUS IŠ ANKSTO
(su valgiu ir be valgio)

JONĖ ŽUKAUSKAITE

305 PARK PLACE AVE.
Telef. PROspect 4—9652 BRADLEY BEACH, N. J.

Buss. tel. Office tel. Namų tel.
EV. 4-9672 EV. 4-6639 EV. 4-1913

LIETUVIŲ AMERIKOS PILIEČIŲ KLUBAS

SALE IŠNUOMOJAMA
ŠOKIAMS, VESTUVIŲ POKILIAMS IR TT.

J. Zakaruskas, Mgr.

280 UNION AVENUE BROOKLYN, N. Y.

SO. BOSTON, MASS.

BARASEVICIUS ir SŪNUS
FUNERAL HOME
254 W. Broadway
South Boston, Mass.
JOSEPH BARACEVICIUS
Laidotuvių Direktorius
Tel. South Boston 8-2590

ZALETSKAS

FUNERAL HOME
564 EAST BROADWAY
South Boston, Mass.
D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas
Graboriai ir Balsamuotojai
Patarnavimas dieną ir naktį.
Koplyčia šermenimis dykai.
NOTARY PUBLIC
Tel. SO 8-0815
South Boston 8-2609

PARSTUPAS

Parstupo šaknys jau buvo žinomos ir vartojamos kaip gyduolė nuo Hipocrito laikų, nuo plaučių ligų, nuo širdies nesveikumo, nuo sunkių skaudėjimų po krūtine ir skrepelvimų; kiti sako Parstupo šaknys gerai nuo šalčių, kosulio ir reumatiškų skausmų, ir suvalnimo k i e t ū vidurių. Prisiųskite mums \$1.00, tai mes prisiųsime jums kvoterį svaro Parstupo šaknų. O jeigu norite COD, tai bus \$1.25; į Kanadą irgi yra \$1.25.

ALEXANDER'S CO.

414 Broadway
South Boston 27, Mass.

JOHN DERUHA, M. D.

Inkstų, pūslės, odos, kraujo, vidurių ir kitų ligų gydytojas
Apžiūrėjimas ir kraujo tyrimas 3 dol. Priėmimo valandos 10-2 ir 4-9
Mokslus baigęs Europoje
128 E. 86th STREET NEW YORK CITY
Virš Lexington Ave. požeminio traukinio stoties. Lengva privažiuoti
iš visur. Atskiri laukimo kambariai vyrams ir moterims.

Tel. APllegate 7-0349

TELEVIZIJOS ir RADIO TAISYMAS BANGA

340 RIDGEWOOD AVE. BROOKLYN, N. Y.

Garantuotai taisoma televizija, kambariniai bei auto radio, stiprintuvai (amplifiers), plokštelių automatai (record changers).

Aptarnaujami rajonai: Brooklyn, Maspeth, Woodhaven, Richmond Hill, Ozone Park, Forest Hill, Jamaica.

Darbas atliekamas prityrusio techniko, pripažinto RCA Instituto, New Yorke.
Darbo valandos: kasdien nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak. pirmadieniais nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak.

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.

Kabaretas

VYT. BELECKAS, savininkas

Baras, SALE vestuvėms, parengimams, susirinkimams, etc.

1833 MADISON ST. BROOKLYN 27, N. Y.
Tel. EV 2-9586 (Prie Forest Ave. stoties), Ridgewood

GERA PROGA ĮSIGYTI NAUJĄ VOKIETIJOJ VENTOS IŠLEISTĄ KNYGĄ:

JUOZO KEKŠTO

ETAPAI
Poezija 1933-1953

Irišta, 142 p., kaina \$3.00

Užsakymus siųsti:

"Darbininkas", 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVŲ LAIKRAŠTIS
— APJUNGĖS —
AMERIKA, LDS ORGANŲ DARBININKŲ IR LIETUVIŲ ŽINIAS
680 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK

NEW YORKO NAUJIENOS

Atostogavo Kennebunk Porte

Paskutinėmis savaitėmis Kennebunk Port, Maine, atostogavo iš New Yorko ir apylinkių: kun. M. Kemėžis su savo motina ir seserimi iš Elizabetho, kun. J. Karalevičius iš Bayonnės, kun. J. Aleksiušas iš Brooklyno, P. Karaliavičius iš Richmond Hill, M. Kusienė su dukterim ir anūke iš Port West, M. Vasiliauskaitė ir P. Venskienė iš Great Necko, P. Laukaitienė su dukterim iš Maspetho. Visi dalyvavo Marijos kongrese ir Lietuvių dienoje.

Stuko radijo programoj

šį šeštadienį kalbės kun. Dr. St. Valiušaitis Balfo vajuos reikalais.

Dail. Petras Kiaulėnas

serga ir guli James Ewing ligoninėje, 1 Ave. tarp 67 ir 68 St., New Yorke, N. Y.

Vykstantieji į skautų

stovyklą pilnoj stovyklinę aprangoj renkasi šį šeštadienį, rugp. 28 d.: Elizabetho — 6 val. ryte prie šv. Petro ir Povilo bažnyčios; Brooklyne — 6 val. 30 min. prie Apreiškimo par. bažnyčios.

Brooklyno-Elizabetho jungtinį vykstančiųjų vieneta sudaro 60 skautų. Darbo dienos savaitgalio atvyks dar 20. Iki šiol stovyklauti visam laikui yra užsiregistravę netoli pus-triečio šimto.

KAS NAUJO BALFO CENTRE?

Balfo Centro įstaiga šiomis dienomis panaši į bičių avilį prieš spiečiaus išleidimą. Gausus talkininkų būrys "okupavo" net visą Balfo Centro įstaigą. Ten gali matyti visokio amžiaus darbininkų. Vieni tvarko aukų lapus, atsišaukimus, kiti baigia rašyti adresu, o dar kiti, net 10 metų nepasiekę, tikėdamiesi iš Vajaus Komiteto pirmininko geros porcijos "ayskrymo", skuba lipyti pašto ženklus. Užaliaruoti net laišku išvežioji-

Alg. Kezys, S. J., pareitą savaitgalį aplankė Brooklyne gyvenančius savo tėvus ir artimuosius iš išvyko toliau tęsti filosofijos studijas į West Baden, Ind.

Ant. Keblys

iš Montrelio, Kanados, lankėsi Darbininko įstaigose ir užsiprenumeravo laikraštį.

MASPETHO ŽINIOS

Prel. Juozas Varnaitis iš Pueblo, Colo. lanko savo mamytę ir sesutę. Išvyko Europon rugp. 25 d. Grįš už 2 mėnesių. Kun. Juršėnas svečia-vešis pas Kulius grįžo į savo pareigas. Kun. A. Masaitis dar gydos ir rudenį bus, skiriamas pareigoms.

Jonas P. Lukas mirė rugpjūčio 18 d., palaidotas Kalvarijos kapuose rugp. 24 d.

Kun. P. Lėkešis atostogauja Pensilvanijoje pas draugus ir gimines.

mo įvairius paštus kadrai.

Šiomet bus pasiųsta New Yorko ir jo apylinkių lietuviams apie 4,000 laišku prašant paaukoti Vakarų Europoje vargantiam broliam. Visiškai norima baigti iki rugpjūčio 28 d., kad laišku aukotojus ir aukų rinkėjus pasiektų prieš rugsėjo 1 d.

Vajus, kaip jau žinote, prasidės rugsėjo 1 d. ir tęsis iki spalio 1 d. Vajaus komitetas labai prašo visus mieluosius aukotojus ir aukų rinkėjus, gavus laiškus, nedelsiant pradėti darbą.

Vajaus komitetas, siųsdamas laiškus tiems, kurių adresus turėjo, maloniai prašo visus kitus lietuvius, kurių adresų nepavyko gauti, prisųsti savo auką į Balfo Centrą, 105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

Šiomis dienomis vajuos komitetas taip pat yra išsiuntęs laiškus lietuviams prekybininkams, klubams, organizacijoms, draugijoms ir t.t. su specialiu prašymu prisųsti savo sveikinimus į Balfo dešimtmečio minėjimo koncerto leidinį. Mūsų džiaugsmui, kai kurie jau prisųstė. Maloniai prašome visus kitus kuo skubiau siųsti, kad komitetas gautų laiku sveikinimus įdėti.

Komitetas labai prašo visą lietuviškąją visuomenę neprazūdyti aukų lapu, nes jie bus reikalingi, duodant apyskaitą New Yorko miesto mayoro įstaigai. Į darbą tad, brangūs lietuvi, o bendru darbu brolių ašara bus nušluostyta ir vargas sumažintas.

Kun. Dr. St. Valiušaitis

ELAIN GRUG, lėktuvo palydovė, atvežė iš Miuncheno, Vokietijos į Bostoną kūdikį, kuriam reikia daryti smegenų operaciją. Gydytojais parinko tam Bostono gydytoja Dr. D. Matson.

Sportas

(Atkelta iš 7 p.)

jokio "pardon" sutvarkys New Yorko galiūnus. Idomu, kas žaidžia? Štai tie fenomenai: Adomavičius — vis dar blykčiojanti futbolo žvaigždė; Cenfeldas, stambus Lietuvos sporto meteoras; Kymontas, kurį ne vienas prisimena iš Kauno, na ir iš Scheinfeldo; Petuchovas, kuris kaip Herkulesas gynė Kasselio lietuvių futbolo rinktinę; Meilus, vadinamas futbolo "profesoriumi"; Moleris, kurio vardas buvo žinomas ne vien tik Lefleso "būdoj" bet ir Wiesbadeno, Hanau, Kasselio apylinkių futbolo aikštėse. O kas nežino garsiųjų Andriulių, "geležinio puoliko" Baltučio, galingo Viktoro Jokūbaičio, "dėdės" Petručio Alfos!

Visi tie futbolo žinovai vienoje bendroje kovoje pasirodys šį sekmadienį 2 val. Lietuvių Sporto Klubu gegužinėje. Negi atsiras nors vienas, kuris praleis tą progą ir neateis į gegužinę? Ne, esu tikras, visi keliai veda į gegužinę.

A. Tamsutis.

Ar skaitai kultūros žurnalą "AIDUS"?

IŠNUOMOJAMAS vienas kambarys su baldais prieinama kaina vienam asmeniui Richmond Hill apylinkėse. Kreiptis Virginia 3-8036.

BOSTONO ŽINIOS

Dr. A. Kučas,

praleidęs vasaros atostogas berinkdamas medžiagą parapijos istorijai So. Bostone, rugpjūčio 21 išvyko Scrantonan, kur jis profesoriauja, ir ten rašys parapijos istoriją. Papildomą medžiagos rinkimą apie parapijos draugijas tęs kun. A. Klimas.

Balfo 17 skyrius

uoliai ruošiasi viešai aukų rinkliavai, miesto gatvėse rugsėjo 11 d. Visi lietuvi, ypač jaunimas, turėtų noriai stoti į rinkėjų eiles.

Tautinių šokių grupė,

vad. O. Ivaškienės, rugpjūčio 21 šoko "Big Brother" WBZ televizijos programoje. Vyresnieji pašoko Rugučius ir Mikitą, o jaunesni — Oželį, Kubilą ir Suktinį.

Gilbertas Gailius,

atlikęs karinę tarnybą finansų skyriuje San Francisco, sugrįžo ir rugsėjo 6 susitaukia su Lilija Romanskyte. Abu jaunesni yra buvę tautinių šokių grupėje ir važinėję po kitus miestus.

Šv. Jono Evangelisto Dr. ja patiekė parapijos leidžiamai istorijai savo medžiagą ir pasikyrė 20 dol. auką.

Komp. J. Kačinskas

su žmona savo atostogas praleido Cape Cod.

Inž. J. Dačinskas

po operacijos baigia sveikti namie. Ponai Dačinskai neseniai susilaukė dukrelės.

Lietuvių Piliėčių Draugija, po ilgesnių diskusijų, rugpjūčio 19 d. susirinkime, balsų dauguma nusprendė remti dabartinio Suffolk County prokuroro Garrett H. Byrne kandidatūrą sekančiam 4 metų terminui.

IŠNUOMOJAMI 3 kambariai su apšildymu, gazu ir elektra. Kreiptis: Tel. HY 7-6812

REIKALINGA MOTERIS

mažmenų prekybai (Retail Sales), moterų drabužiam. Darbas dalinis. Reikia būti patyrusiai atlikti užsakymus seserų vienuolių aprangai.

FITZPATRICK

NUNS APPAREL

80 Park Pl., N.Y.C.

Tel. CO 7-8577

Kreiptis tarp 9-11 A.M.

Stasė Lizdėnienė anksčiau dirbusi šeštadieninėje mokykloje, mirė rugpjūčio 23 d. miesto ligoninėje nuo vėžio ligos.

Albinas Valkavičius, atlikęs karinę tarnybą, jau grįžo. Jis buvo vienas iš vyrų choro organizatorių.

D. ir J. Averkai

iš Brooklyno su jauniausia dukrele atostogavo So. Bostone. Jie anksčiau yra čia gyvenę.

Vyčių seiman į Pittsburgą išvyko Juozas Lola, kun. A. Kontautas, Pr. Razvadauskas, kun. J. Žuromskis, Jonas Ulevičius ir kiti Vyčių C. Valdybos nariai ir vyčių veikėjai. F. Grendelytė užsuka į Pittsburgą iš atostogų grįždama. Ji yra "Vyties" angliškojo skyriaus redaktorė.

METINIS SUVAŽIAVIMAS

ALRK Federacijos N. Anglijos apskrities metinis suvažiavimas įvyks rugsėjo 26 d. sekmadienį, 1:00 val. po pietų šv. Petro lietuvių parapijos salėje prie 5-sios gatvės, So. Boston, Mass.

Suvažiaviman maloniai prašoma atsiųsti atstovus visų Federacijos skyrių ir jai priklausančių draugijų. Suvažiavimas šaukiamas aptarti svarbiems reikalams prieš įvykstantį Clevelande ALRFK kongresą spalio mėn. pradžioje.

Lietuviam katalikam reikėtų dar tvirtiau susiorganizuoti savo Federacijoje, kuri per 48 savo gyvavimo metus yra atlikusi milžiniškų darbų, rūpinamasi bažnyčios, lietuvių ir labdarybės reikalais.

Gausiai dalyvausime suvažiavime, kuriame teks nuspręsti atstovų siuntimą į kongresą, rinkti naują valdybą ir apsisvarstyti visą eilę kitų reikalų.

Apskrities Valdyba:

Dvasijos vadas kun. J. Vaitiekūnas, pirmininkas V. J. Kudirka, raštininkas J. Beinoris.

VASAROTOJAI,

DEMESIO!

Papigintas rugsėjis pas Valeriją Norvaišienę, vila Nida, Centerville Ave., West Hyannisport, Cape Code.

Visa kaip Palangoj: sausas pušynas, gražus Craigville Beach paplūdimis, su visuomet šiltu Golfo srovės vandeniu, moderniskai įrengti kambariai, geriausias lietuviškos virtuvės maistas pagal principą — kas ko nori ir kiek tik nori.

Tai gali patvirtinti visi buvę vasarotojai.

Visa tai tik \$30 į savaitę.

Vaikai moka pusę kainos.

Į Hyannis galima vykti autobusu, traukiniu ir lėktuvu. Nuo stoties iki vilos taksi \$1. Automobiliumi vykstanta į Hyannis Main St. ta gatve į Craigville Beach, kurio neda-važavus dešinėje Centerville Ave. ir ten pat "Nida".

Užsakyms su rankpinigiais siųsti: P. O. Box 367, West Hyannisport, Cape Cod, Mass. Telefonas: HYannis 1687-W4

GAUNAMAS NAUJAUSIAS

ALOYZO BARONO
ROMANAS

UŽGESEŠ
SNIEGAS

285 p. Kaina — \$2.50

DARBININKAS
680 Bushwick Ave.
Brooklyn 21, N. Y.

WAITKUS FUNERAL HOME

197 Webster Avenue
Cambridge, Mass.

PRANAS WAITKUS
Laidotuvių direktorius ir
balsamuotojas

NOTARY PUBLIC

Patarnavimas dieną ir naktį Nauja moderniška koplyčia sermenims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiausiomis kainomis. Kainos tos pačios ir į kitus miestus. Reikale šaukite: Tel. TR 6-6434

LIETUVIŲ SPORTO KLUBO

GEGUŽINĖ

Rugpjūčio 29 — Queens Soccer Field

Visi maloniai kviečiami • Bus nepaprastu dalyku. • Plačiau skaityk sporto žiniuose

Visi, kurie skaito Darbininką

Jau dabar kalba ir ruošiasi vykti į paskutinį šiais metais

Visi, kurie nori jį paremti

DARBININKO RUDENINI PIKNIKA

1954 m. rugsėjo - September 5 (Labor Day išvakarėse)

Piknikas bus jaukiame LIETUVIŲ LAISVĖS PARKE, LINDEN, N. J. 340 Mitchell Avenue

Programoje: ŠOKIAI, MUZIKA, UŽKANDŽIAI, GERIMAI

Pradžia 2 val. po pietų

Įeinant aukojama 75 centai

Šokių pradžia 4 val.

Maloniai kviečiame dalyvauti visus New Jersey ir New Yorko lietuvius.

Brooklyniečių patogumui užsakomi specialūs autobusai. Jie eis nuo Apreiškimo bažnyčios 2 val. po pietų